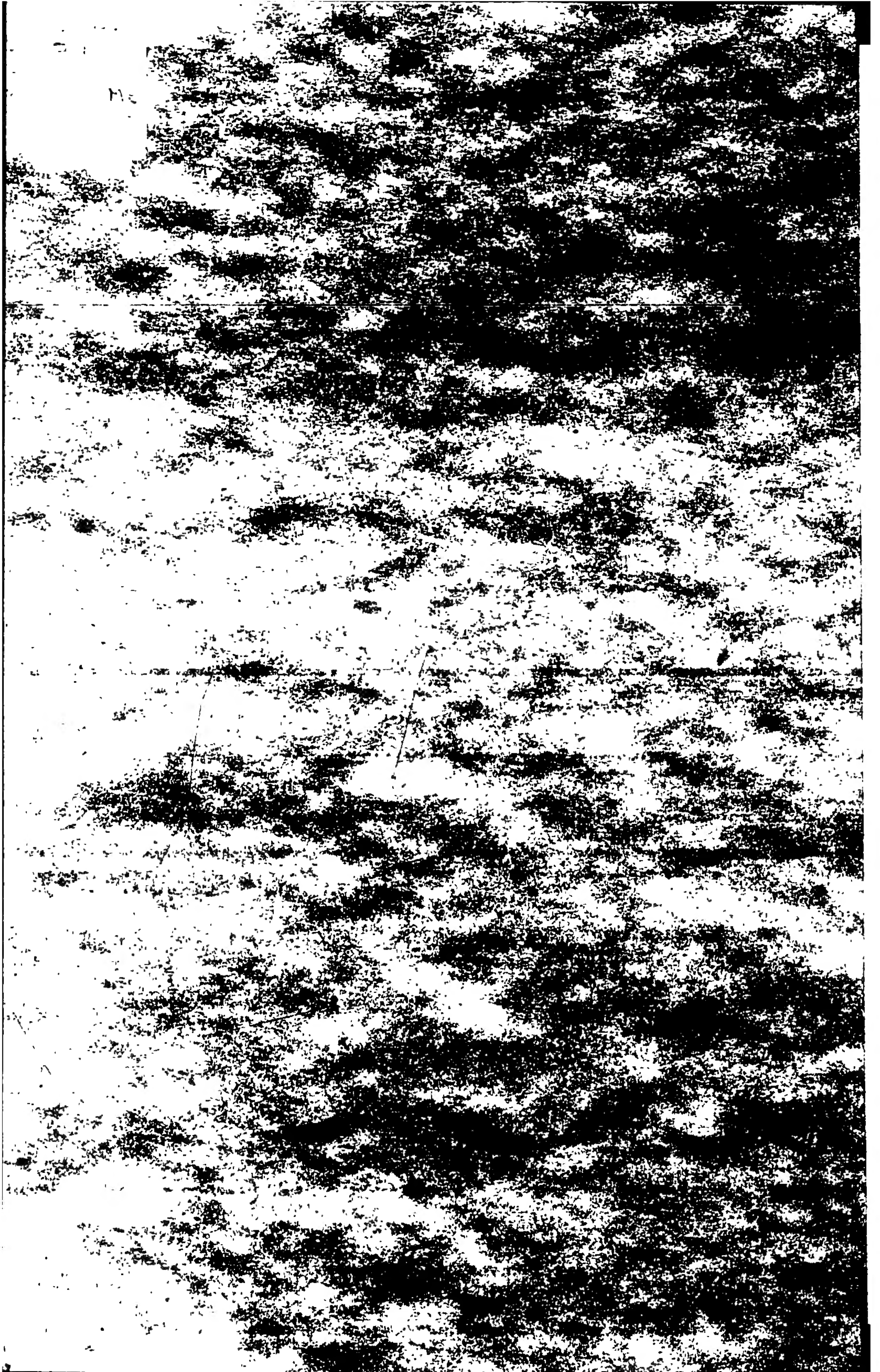
Mezei virágok
Koltemények

G. Izsak

Mezei Virágok

KÖLTEMÉNYEK

Isaák Gyula

„Távozzatok nagyra törő ábrándok
Irsák Gyula

Mezei Virágok

KÖLTEMÉNYEK

Irta:
Izsák Gyula
1905--1910.

Kapható a Szerzőnél, Kipling, Sask.
a Canadai Magyar Farmernál, Plunkett, Sask. c1919

"...És amíg igy bámulom a madarat
Fejem felett a fényes nap elhalad,
Észrevétlen mig igy ébren álmodok:
Nyilnak, nyilnak a mezei virágok!"

Nyitány.

Fel! fel lelkem a lant akordjain
Ne révedezz testednek párnáin,
Igyekezz elhagyni ezt a rögöt:
Mely-hez csupán a bün, s a szenny kötött.

Amelynek a javáért küzdöttél
Amióta e világra jöttél,
Avagy elébb is egy másik tekén,
Melynek üdvét, mámorát feledvén.

Ujra emez uton ne menj, kérlek, —
Ideje már emelkedned égnek,
Oda, honnan egykor kipattantál
Borulj le ott, ama szent szikránál.

Kalauzul te kaptál eleget,
Ennél többet mások sem vehettek;
Egy cserép báb, fogyatkozásokkal, —
Az Istentől benne egy szikrával.

Fel! fel lelkem, fel az indulóra!
Mig időd van, mig nem üt az óra,
Mert hogyha majd az óra rád serkent,
Nem maradhatsz tovább te ide lent.

Majd megpihensz amikor oda érsz,
Hol szebb jövőt nem vársz, nem is remélsz,
Majd amikor ott leszel a tetőn, —
Ezen a kis hitvány lélek vesztőn.

Imám.

Nem kell neked Atyám
Költői nyelvezet,
Egyszerü szavakban
Hálámat meg érted.
Igaz szivből nyelvem
Ha nevedet zengi,
Elég neked Atyám —
Elég akkor ennyi.

Nem kivánsz Te tőlem
Semmi lehetetlent,
Csupán azt tiszteljem
Ami előtted szent;
Csupán azt szeressem
Amit Te kedvelel,
A Te tőled kapott
Igaz szeretettel.

Ismered Te bölcsen
Az én gyarlóságom,
Jobban tudod nálam
Az én mély bukásom:
Ismered kezdetem,
Ismered végzetem
És igy kire biznám
Ha Te rád nem — lelkem.

Oh! adj szeretetet,
Hogy igazán higyjek,
Hogy az igazságban
Ismerjelek Téged.
És legyen bár rémes,
Ijesztő itt végem...
Meglássalak egykor
Oda fent az Égben.

Az én célom.

Igy van azzal a madár is,
Midőn édes anyja
Kikölti s a repülésre
Szépen betanitja,
Célt tüz ő is ki magának,
Hogy miként repüljön?
Lent a füzesek között e?
Avagy a felhőkön.

Nekem is célt kell kitüznöm
Most, pályám kezdetén,
Mivel annyi sok az irány,
Annyi sok az ösvény.
Jelszavam volt eddig is ez:
"Mindég elől menni!
Ugy szóban, mint cselekvésben
Másat meg előzni."

Menjen más után ki kába,
Hadd ballagjon hátul
De én ugyan mindég féltem
A más árnyékától,
Az én célom mindég az lesz:
Előre! — ha lehet!
Félre azzal, kit vezetnek,
Éljen aki vezet!

Bucsu.

Költöző madárként mielőtt elszállnék
  Idegen hazába!
Képzeletem bejár minden bokrot, rónát
  Elmerengve rajta.
Bejár minden lombot, bejár minden fészket
  Ahol tanyája volt;
Elsiratva minden ismerős kis tanyán
  Egy eltünt gyermek-kort.

Siratja a multat, mely mint eltünt álom
  Ugy van emlékembe,
S mint egy meg nem irott szerelmi költemény
  Halvány töredéke.
Gyermek kor! gyermek-kor! te delejes álom,
  Alva járó lélek!
Boldog csupán az itt, ki örökké alszik,
  Soha fel nem ébred.

Kit örökké ringat eme gondos dajka
  Altató dallama,
Ki ez üzér világ csalárd fogásait
  Meg nem tanulhatja!
Álom a gyermek-kor, csupán csak az ébred
  Belőle édesen,
Akit a halálnak megváltó angyala
  Magához hiv szépen.

Oh! boldog ébredés ott a halál után,
  Hol a legboldogabb
Ébredő az, kit a játék kezdetén
  Azonnal szólitnak.
Mindenképen itten csak az a boldogabb,
  Ki korábban mehet,
Boldogabb hazával elébb cseréli fel
  E mostoha földet.

Költöző madárként én is ugy szeretnék
  Oda el szállani,
Hol nincsenek tikkadt, fáradt madaraknak
  Szétfoszlott szárnyai,
Hol mindenki mint a gyors szél sebessége
  Olyan gyorsan repül;
Szárnya lankadatlan mint a gondolatnak,
  Soha ki nem merül.

Költöző madárként, midőn tova szállok,
  Vissza tekint szemem,
Hátam megett eltünt gyermekálmaimnak
  Foszlányait lelem,
Hogy előre nézek, mint egy piros hajnal
  Szép nyári reggelen,
Ifjuságom gazdag remény-sugarai
  Világitnak nekem.

Este van már.

Este van már, a nap régen leszállott,
Sötét lepel fedi be a világot,
Méla csend van, a bagoly is fészken ül:
Lent az utcán csak én járok,
Csak én bolygok egyedül.

Reggel volt még amikor el indultam
És azóta barangolok untalan,
Étlen, szomjan és fáradtan — nem lelek
Egy hajlékot, egy tüzhelyet,
Ahol meg pihenhessek.

Keleten a felleg mögül egy kis fény
Kacsint reám, tán csillagom látom én,
Árva lelkem addig bolyong ide lenn,
Mig e csillag, fényes csillag
Magához nem vonz engem.

De szeretnék...

De szeretnék virág lenni egy kis kertbe,
Ott lakni a rózsák között mindörökre.
Avagy egyszer egy szép leány szakasztna le
Kis kezével egy csokorba bele kötne.

Mikor a templomba menne imádkozni,
Engem a keblére tüzne diszelegni,
Ott viritnék örök zöldön, puha keblén,
Szive minden dobbanását megfigyelném.

Meg hallanám szive minden dobbanását,
Észre venném szeme minden kacsintását.
Ott lehetni mindég szive közelébe,
Át változnék minden reggel más-más szinre.

Evezek.

Evezek e földön,
Evezek — viz nélkül;
Mégis-mégis a csolnakom
Néha majd elmerül.

Annyi sok a zátony,
Hullám körülöttem,
A legjobb vigyázattal is
Ki nem kerülhetem.

Szivem az evezőm,
Csolnakom a lelkem,
Az élet ezer bajai
Egy tenger előttem.

Egy viharos tenger,
Mely el akar nyelni...
Ez ellen kell éjjel-nappal
Énnekem küzdeni.

Hogyha elsülyedek,
El nyelnek a habok:
Mégis, mégis tudom akkor
Tisztának maradok.

Te arany haju leány...

Te arany haju leány
Földi véd angyalom!
Aki beszélsz én hozzám
Tulvilági hangon

Ki feltüntél mint csillag
Borongós egemen,
Ki járatlan utakon
Világitasz nekem.

Elnézlek, mint a pásztor
Nézi a csillagot,
Szabad tüznél piszkálva
Az égő parazsot.

Addig-addig piszkálgatja,
Mig a tüz szikrája
Bele pattan szemébe,
A fényét kioltja.

Én is ugy jártam veled,
Mig fényed szemléltem,
Egy szikrája tüzednek
Meg vakitá szemem.

Óh! szánakozz meg rajtam,
A világtalanon,
Vezess át ez életen
Földi véd angyalom.

Hallod e?...

Hallod e a madár dallamát?
Érzed e a mező balzsamát?
Hallod-e a szélnek lengé-ét?,
Hallod e a méhnek döngését?

Hallod-e, hogy szivem mint dobog?
Hogy csak veled lehetne boldog.
Érzed-e, hogy szemem mint perzsel,
Mikor a te arcodon legel?

Ha süket vagy nem hallsz semmit, nem!
Azt hallgasd meg, mit beszél nyelvem,
Ha erre sem figyelsz semmit, nem!
Fény, pompa és átkom kisérjen!

Regény.

Szeretett szivből, tisztán, igazán:
Ez lett a romlása, ez lett csupán.

Jó volt mint angyal... aranyos szive
Mégis csalódott — jégre ez vitte.

Szép volt az arca, fehér mint márvány
Egyért, ezért csábitták el talán.

Meg volt nála minden ami kellett,
Csodálatos, hogy mégis elesett.

Kék nefelejcs...

Kék nefelejcs a kalapodon,
A szivedben meg szerelem;
Kell-e ennél egy fiatal leánynak
Több erény, több kincs, több jellem.

A nefelejcs az én virágom,
Amint látom a tied is...
Szived szerelemtől forrong,
Ettől dobog az enyém is.

Keresik az embert ..

Keresik az embert odalent a délen
Sötét Afrikának kellő közepében,
Hol a nap sugarát a forró homokba
Az ég zenitjéről függélyesen szórja.

Ott, hol a gorillák, tigrisek tanyáznak,
Ahol semmi jele az ember nyomának;
Ott vélik fel lelni azt a csoda majmot,
Mely felvette már az emberi alakot.

Ne keressétek az ember eredetét
Ide lent a földön, hol minden vak sötét,
Honnan a fényt kapjuk erre a világra,
Ott van az embernek országa, hazája.

A bányához.

Te kincsekkel gazdag bánya méhe!
Tán azt hiszed, magadhoz tudsz csalni?
Csengő bongó érceiddel lelkem
Eltudhatod te ábránditani,
Ám csalódol, hogyha azt képzeled,
Hogy a lelkem ellent nem állana
A te gazdag arany tárházidnak,
Ha megszólal hódító szózatja.
Mert annyi vér elfolyt már te benned,
Annyi könnyü elhullott éretted,
Hogy nem terem soha annyi gyöngyöt
A te sötét, sivár, rideg méhed
Annyi sokat beszélnek már rólad,
Hogy a lelkem egészen megutált,
Dacára a mesés gazdagságnak,
Mit benned oly sok kereső talált.

Itt van az én honom az ég alatt,
Ahol a nap ugy mosolyog reám
Mint szerelmesére az ábrándos,
Szenvedélyes tüzes szemü leány.
Ahol a lég oly nyájasan rezeg,
Oly édesen suttog a fülembe:
A jövőnek egy boldog ábrája
A természet arcára van vésve.
Ahol lábom kemény kövek helyett
Zöld pázsiton, puha füvet tapos
És amerre szemem el tekinthet,
Virágosnak látja a világot.

Mikor az Ég csatornáit ontja
S villám cikkázik el fejem felett,
Nem kell félnem, hogy itt a boltozat
Leszakad és maga alá temet.
Itt születtem én a kikeletben,
A bölcsőm is kalászok közt ringott;
Bölcsőm köröl a virágok nyiltak,
Fejem felett a pacsirta dalolt!
Itt is vagyok én boldog egyedül
Istenünknek szabad ege alatt,
Mint a forrás a hegy oldalából,
Dallaim is mind innen fakadnak.
Hattyu dallom is itt csendüljön meg,
Itt hunyjam le örökre szememet,
Szép mezei virágok nyiljanak
Porladozó, süppedt sirom felett.

Azt hiszed...

Azt hiszed, hogy én mindég mosolygok,
Az én szemem örökké nevet?
Hogy komolynak, vagy bánatosnak
Soha nem látni engemet?

Ah! ha látnád álmatlan éjjeim,
Ha számlanád sóhajaimat,
Bizonyára, hogy vissza vonnád
„Könnyelmü vagy" — eme gyanudat.

Mosolygok, ha virágra tekintek,
Nevetek, ha más is reá néz —
De könnyezek, mikor eszembe jut,
Hogy ma virit, — holnap elenyész.

Hogy ha...

Hogy ha szived kemény mint a szikla,
Nem volt eddig ami meg lágyitsa;
Eredj oda, ahol árva gyermek
Méltatlan bántalmazva kesereg:
Meglásd, hogy szived rögtön meg lágyul
Az árva gyermek zokogásától.

Ah...

Ah! miért tekintettem bele
A te égszin szép szemedbe,
Mig te kegyed másra szórtad,
Álmodni miért mertem rólad?

Nem hittem én azt igaznak:
Ki reád néz, rabod marad.
Foglyod lesz és szemed fényét
Imádja mint az Istenét.

Vágyódok...

Vágyódok egy eszménykép után,
Melyet még nem találtam fel.
Futok utánna nap-nap után
Bizalommal teljes hittel.

Ilyen küzdések közepette
Kábultan még azt sem tudom:
Hogy e titáni harc vége
Poklom lesz, vagy menyországom.

Az én...

Az én kicsiny hugom, mig a szomszédba járt,
Elajándékoztam egy tő rózmaringját.

Mivel az ablakot egészen befedte,
Több volt a hátránya, mint az öröm benne.

Mikor kérdőre vont, igy mentettem magam:
Maradt még virágunk bőven az ablakban.

Mikor olyan igen szépen kérik tőlem,
Nem vagyok kőszivü, hogy át ne engedjem.

De ő mentségembe bele nem nyugodott,
Sőt ellenem ujjabb, több vádakat hozott.

Igy szólt — mig szemébe rengedezett egy könny:
Az nekem a virág, ami neked a könyv!

Sötét éjj van...

Sötét éjj van körülöttem,
Napom rég le hanyatlott
És a nappal egyetembe
Szerencsém is elhagyott;
Egyetlen egy reményem él:
Nem lesz mindég éjszaka.
Megvirrad még majd nekem is,
Megvirrad még valaha!

Járatlan uton bolyongok
E sötét éjszakába,
Nem látok egy csillagot sem,
Mely felém mosolyogna.
Elvesztem volna már régen,
Ha reményem nem volna —
Ami csak e pár szóból áll:
Megvirrad még valaha!

Ha ez egyetlen reményem
Sem valósul meg soha,
Akkor is csak találok majd
Egy kis világosságra,
Amelynél lel lelkem egy rést,
Hogy testemet elhagyja,
Amelynél fejfámra irjam:
„Megvirrad még valaha!"

Földi ember...

Földi ember mind hüjének látszik
Egyik kissebb mértékben mint másik,
Tökéletes csak egy tudott lenni
Az kit nekünk kellene követni.

Az! akinek bitoroljuk nevét,
Az, akinek értünk hullott vérét
Fel sem vesszük, mit sem adunk rája
Ugy nézünk rá mint hitvány bálványra.

Földi ember egy sem tökéletes,
Erre csupán Ő volt képes;
Az a Jézus. az Istennek fia,
Kinek értünk kellett meghalnia.

Őszi dal.

Csöndes fia a természetnek
Álmodozó ősz!
Mikor ilyen néma az ajkad
Ábrándokat szősz!
Álmokat szősz a jövendőre
Álmokat nekünk,
Hogy mi — kik tárházadból élünk
Boldogok legyünk.

Csak álmodozz tovább ágyadba
Szépen, csöndesen.
Kivánjuk, hogy az álmod édes
Hasznos is legyen.
Mi is ábrándozunk veled
Egy lepel alatt...
Hogy az ébredésnél érhessünk
Boldog napokat.

Az Északi fény.

I.

Északi fény, te szép tündér leány!
Ki ott derengsz büszkén az ég alján,
Éjjelén a dicső természetnek
Nyájas szellő játszadozik veled.

Te még mindig talány vagy minekünk,
Pedig sokat látunk és szemlélünk,
Mennél többet gyönyörködünk benned
Eredeted annál rejtélyesebb.

Árnya vagy te tán egy szebb világnak,
Amelyet egy boldogabb világ ad
A mi földünk halovány képére.
Hogy jövőjét ott remélje benne.

Vagy jelképe vagy az elmulásnak,
Vagy záloga a feltámadásnak!
Vagy valami ismeretlen erőt
Rejtegetsz a földi szemek előtt.

Akár titkot, akár erőt rejtel,
De én szemem buzgón emelem fel
Valahányszor szárnyadat szét bontod,
Kebeledből sugaraid ontod.

Gyönyöre vagy a nagy mindenségnek!
Szüleménye magának az égnek;
Jelképe egy boldogabb világnak,
Záloga a halhatatlanságnak.

II.

Tünemények isteni világa!
Földieknek imádott bálványa!
Elbámullak hosszu éjjeleken
Ott fent játszik veled képzeletem.

Olyan vagy te oda fent az égnek,
Mint a remény nekünk embereknek.
Oly tünékeny, elmuló valami,
Melynek párját nem tudok mondani.

Mikor téged szemléllek az égen
Eszembe jut az eljátszott éden,
Szép hazámnak szépséges viránya
Az alföldnek dicső délibábja.

Ó.

Messze vagy...
Messze vagy virág szál
Messze estél tőlem,
Egyedül itt hagytál
Elfeledtél engem.

Kitéptek mellőlem
S koszoruba fontak,
Koszorut el adták
Lelketlen kufárnak.

A kufár annak szánt
Ki többet ad érted,
E megsértett szivet
Majd akkor keresed.

Keresed a szivem,
Keresed a lelkem!
Az én véghetetlen
Nagy igaz szerelmem!

Hirvadt...
Hirvadt levele a fának,
Utolsó rönčsa a nyárnak
Hová igyekszel?
Hová repülsz el anyádtól,
A fölnevelő ágaktól
E mord vad széllel!

Talán meg untad a tanyát,
Vagy ellenséged]iett az ág?
Tőle menı külsz.
Vagy lejárt éjjed álmai
Azért kellett elhirvadni
Tehát elrepülsz!

Te h rvadó fának lombja
Sirod meglelhetted volna
Az ágak alatt.
Hontalanul kitaszitva
Miért bolyongsz a nagy világba?
Óh mond! — sugd meg azt!

Vagy kérdjem meg a haztától
S eltávozott fiaitól
Ők el mért mennek?
Te is azért távozol el
A hirvasztó őszi széllel
Őket követed.

Utba van Rákóczi.

Halljátok magyarok
Utba van Rákóczi!
Annyi idők után
Kuruc fejedelmünk
Haza fog már jönni.

Haza akar jönni
Szép Magyarországba,
Mi nagy fejedelmünk
Dicső Rákócziak
Utolsó hajtása!

Porát viszik haza
— Annyi idők után...
Idegen hantok közt
A messze keleten
Ne legyen már árván.

Bár lelkét lehetne
Haza teremteni,
Magasztos szellemét
Szép Magyarországba
Be tudnák plántálni.

Szilveszter éjjelén.

Csöndes este, gyertya világ mellett,
Gondolatom szerte széjel széled,
Képzeletem össze vissza nyargal,
Kitakarja, mit a mult eltakar.

Kitakarja, mosolyog is rajta,
Miként fekszik fátyol alatt halva —
Némán fekszik a mult — mint egy gyermek
Elaléltan, holt némán szendereg.

Gyertyámnak is halványul a fénye,
Képzeletem nem tér vissza még se,
Majd kialszik, sötétbe maradok...
S vele együtt magam is elalszok.

Uj évkor.

Ismét egyet fordult a világ kereke,
Egy fordulatot tett tizenkét küllője,
Hogy tovább haladjon!
Kitüzött pályáját, hogy el ne tévessze
És a végtelenség nagy enyészetébe
Bele ne juthasson.

Rohan mint paripa, bár nem tetszik nekünk,
Kik kincses házában örökké nyüzsgödünk:
Éppen mint a hangyák!
Gondatlanok vagyunk, kevéssel törődünk,
Még azt sem tudhatja felfogni az eszünk
Mi a mulandóság!

Mig egyszer utunkban utolér bennünket,
Nem enged meg érni ujabb esztendőket,
Utunkról le térit!
S a Nirvániába találjuk magunkat
Körültünk nyüzsögnek élők és halottak,
Ez a mi sorsunk itt.

A koldus gyermek.

Város végén, hol ritkul a vásár,
Ott koldul egy nyomorék gyermek,
Résztvevően tekintgetnek rája
Az ott járó kelő emberek.
Némelyiknek felszárnyal szánalma
Az adakozásnak fokáig.
Pár fillért vet foszlány ruhájára,
Rá tekint és tovább igyekszik.
Többen a nők közül megállanak
Szánakozva tekintnek reá:
"Mily szép leány, mily szép arcvonások!"
Nem egy halkan eztet suttogá.
És a leány szendén mint egy angyal,
Ki nem ismer bünt, hiuságot,
Kihez hasonlót ez a mi földünk
A multba még nem sokat látott.
Megköszön ő minden alamizsnát
Szépen, halkan, ahogy tanitták:
"Adjon az Isten ezerszer annyit"
— S ujra tárja nyomorék karját!
Ez igy megyen folyvást egész napon.
Váltakoznak mindég előtte,
Csak ő marad ott változatlanul
Béna karját tárván esdőre.
Naplementkor ha csendesült a nép
Senki sem tekint már reája,
Mert már akkor csengő apró pénzzel
Be van födve rongyos ruhája,
És akkor egy öreg béna koldus
Talyigéjával oda ballag
Össze szedi a pénzdarabokat,
Amit a lány szó nélkül meghagy.
Fel teszi a lányt talyigájára,

Ami felett gyékény tart árnyat,
Gebéjét indulásra nógatván
A talyiga lassan elhalad.
És ez igy megy holnapról-holnapra,
Igy folytatják ezt évről évre,
Barangolnak vásárról vásárra,
Egyik vidékről más vidékre
A koldus lány szerény eledelét
Ott költi el a gyékény alatt,
Ha jólakik, csöndesen elalszik,
Álmában is talán koldulgat.
Miről álmodhat egy ilyen gyermek?
Kiről a szenvedés árad szét,
Kinek nincsen senkije e földön,
Osztály része olykor egy részvét.

Pedig néha szép álmai vannak;
Tán angyalok sugják fülébe,
Avagy talán nem is álom lehet
Csak ott lappang az elméjébe.
Kis falut lát szép tágas utcával
S apró fehér házakkal tele,
Házak előtt diszes orgona fák
Viritanak bent a kis kertbe,
Ablakokba rózmaring és mályva
Virágcserepekben diszlenek.
A tornácot gazdag hajtásai
Diszitik a vad venyigének.
Lent az utcán a sok járó-kelő
Vig mosolylyal üdvözli egymást;
Körültök a vidám kis gyermekek
Játszadozva nevetnek folyvást.
Ilyen álmokat is lát ő néha-néha
Aludva lent a gyékény alatt,
Ilyenkor ha álmából felébred
Keserves bus könnyekre fakad.

De sirnia is csak titkon lehet,
Hogy "Atyja" a koldus ne lássa,
Ki megtiltja neki a kesergést, —
Sirhat eleget a vásárba!

Szegény leány! szegény koldus leány!
Sirasd multad, sirasd életed!
Hogy ki voltál, ne tudd meg azt soha,
Ne engedje meg azt a végzet
Legyen az csak álom, mi való volt —
Álmodd azt át a gyékény alatt,
Amit egykor átéltél valóba,
Melyből öröm többé nem fakad!
Ott laktál te ama kis faluba,
Onnan raboltak el tégedet.
E vén koldus, akit apádnak hivsz,
Aki később nyomorékká tett.
Ő rabolt el, hogy koldussá téve
Pénzt koldulhass össze számára,
Mig valódi szüleidnek veled
Tönkre lett téve boldogsága.
Ha meghaltál volna, egy sirhalom
Felfogta volna könnyeiket:
De igy kétség s reménytelenség közt
Örökké siratnak tégedet.

Szegény leány! szegény koldus leány!
Aludj! álmodj a gyékény alatt!
Álmaidnak ugyis nem sokára
Itt a földön vége szakadand.
El fogsz menni oda álmodozni,
Ahol többé nincsen bénaság...
Vigadozó lelkek közepette
Nem leszel te kicsiny méltóság.

Zöldre van a...

Mindenkinek van egy dala,
Melyet jobban kedvel —
Mint a többit, mert az az egy
Szivéhez énekel.
Az én szivem erre dobban,
Ez az ő kedvence:
"Zöldre van a, zöldre van a
Rácsos kapum festve..."

Mennyi édes, drága emlék
Van ebben a dalba,
Megdobban a szivem tőle
Mindég mikor hallja,
Pedig minden áldott napon
Hallatszik már este:
"Zöldre van a, zöldre van a
Rácsos kapum festve."

Vagy tán nem is ez az ami
Szivemet megtölti,
Eltemetett szép emlékek —
Ez csak fel idézi.
Szárnyra ébred mind — ha hallik
E dalnak szövege:
"Zöldre van a, zöldre van a
Rácsos kapum festve."

Olyan igen régi nóta,
Ugy tetszik én nekem,
Mint ha nem is itt hallanám,
De egy más életben,
Más életbe, szebb korszakba
Vezet az ütemje...
"Zöldre van a, zöldre van a
Rácsos kapum festve."

De nem, de nem! ez csak mese,
Ez csak fantázia;
Tudom már, hogy hol hallottam,
Emlékszek reája:
Bölcsőm felett réges régen
Dajkám énekelte:
"Zöldre van a, zöldre van a
Rácsos kapum festve."

Hej! azóta sok idő mult,
Sok öröm, sok bánat!
Sok mindenek megváltoztak,
Csak én maradtam az,
Kinek könnye ki ki csordul,
Hogy ha hallom este:
"Zöldre van a, zöldre van a
Rácsos kapum festve."

Most, hogy ujra hallom e dalt,
Annyi idők után,
Eszembe jut, elém tünik
Az a régi kis lány,
Akinek az ablakába
Huzattam sok este:
"Zöldre van a, zöldre van a
Rácsos kapum festve."

Az élet.

Szenvedésnek mélységes bányája
Élet, melynek nem látok párját,
Hol az öröm, bú, vigság, keservek,
Szüntelen egymást váltogatják;
S bár az ember bir okos elmével,
Szent élettől vagyon ihletve,
Mégis eme kacskaringós uton
Alig-alig halad előre.

Lelkem érzéki tehetségével
Emez utat én is taposom,
És amennyit emelkedik velem,
Ugyanannyit sülyedni látom.
Azt sem tudom mi van fejem felett
Nem tudom, hogy hová kell mennem –
Azt sem tudom mi van lábom alatt —
At sem tudom, hogy honnan jöttem.

Megyek, megyek, de csak tapogatva,
Amig egyszer irányt veszitek;
A semmisülésbe bukok, vagy az
Örökké valóságba érek.
Hol meg tudom, hogy mi van fejemnél
És a lábom alatt mélyen,
Megtudom, hogy hová fogok jutni,
Megtudom azt, hogy honnan jöttem.

Álom.

Ábrándos lelkemből neved
Sehogy ki nem törülhetem,
Hiába vagy olyan messze,
Oly nagyon távol én tőlem.

Mégis itt látlak én téged,
Itt látlak minden éjszaka,
Eljön a lelked én hozzám,
Felkeresel álmaimba.

A mult éjszaka is tégedet
Ágyam előtt itt láttalak:
Koszoru volt a fejeden,
Menyasszonyi ruha rajtad.

Homlokomra tetted kezed
S én jéghidegnek érzettem,
Jéghidegnek azt a kezet,
Mely forrón ölelt volt engemet.

Én meg akartalak fogni,
Kiterjesztettem a karom;
De a kegyetlen ébredés
Elűzött tőlem — angyalom!

Dal a dalról.

Micsoda érzelem a dal?
Ki tudná azt megmondani!
Van e olyan élő ember,
Ki meg tudná magyarázni?
Ki megmondaná, hogy a dal
Épp olyan, mint az imádság, —
Csak hogy benne fohász helyett
Bánat van, avagy vigasság.

Micsoda érzelem a dal?
Ki magyarázná meg hűen?
Hogy benne a muzsa lelke,
Buja, öröme szét reppen,
És későbben ugy kél szárnyra
Ugy lopódzik a szivekbe,
Ugy változik ismét dallá
Egy egy igaz szerelembe.

Micsoda érzelem a dal?
Ki tudná azt megmondani?
Alkotását, rombolását —
Ki tudná hűen rajzolni,
Sokszor egy hang, egy piciny rím
Egész bomba a szivekbe,
Sokszor meg egy egész regény
Némán vész a semmiségbe

Élni, élni...

Élni, élni mily szép
Ifju, hő kebellel,
Ha nem kell küzdeni
Kínnal, szenvedéssel.
Amidőn egy lányka
Aranyozza létünk,
Ki rabunkká válik
S mi foglyává leszünk.

Az idő, mely eddig borus volt
Lesz tarka,
Szinte bosszankodik,
Hogy kifogunk rajta.
Nem törődünk vele
Bárhonnan fú a szél,
Leóvez a mágnes,
Amely keblünkbe él.

Lánykal... kinek forró
Karjai közt lelek
Oly sokszor pihenést, —
Annyi üdvöt szépet.
Mielőtt szerelmünk
Eljutna a véghez,
Egy kérésem lenne
Szerelmünk egéhez...

Óhajtanám lányka,
Hogy te lennél jelen,
Majd, midőn a halál
Megjelen előttem;
Ha te jelen leszel,
Enyhülnek a kinok...
Te fogd le a szemem,
Amidőn meghalok!

Valahányszor...

Valahányszor látom,
Hogy meg jő a fecske,
Róla tudom meg azt,
Hogy egy évvel többre
Kell immár számolnom
Életem éveit,
Mely az enyészethez
Ismét közelebb vitt.

De meg vigasztal a
Szép tarka pillangó, —
Hogy a halál után
Szebb élet várandó,
Mert ha ő tud lenni
Hernyóból lepkévé:
Ugy lelkem angyallá —
Megtisztult szellemé!

Számomra...

Számomra sem marad üresen a világ?
Az én számomra is nyílik talán virág,
Csak azt szeretném én tudni egyenlőre:
Hogy hol fog kinyílni, völgyben e? halmon e?

Tövisei lesz e? ugy mint a rózsának,
Vagy puha szirmai, mint az ibolyának.
Illattól, kellemtől, szerénységtől ékes,
Vad virág lesz e, vagy kerti, nemesitett.

A név.

A név, az nem egyéb az embernek
Csak bélyeg, melyről ismerik,
A pásztora arról ismeri meg,
Ha nyájától tévelyedik,

Mint az állatnak testéhez sütve,
Éppen ugy van az embernek.
Ha meghal és a teste feloszlik,
Hire sem lesz a bélyegnek.

Jól tudom...

Jól tudom, hogy az életem
Itt a földön semmi más:
Csak gyötrelem a multakért
Egy pusztai vándorlás.
Jobbra, balra tekeredik,
De mit sem ér, — hiába!
Mindenfelé oly sikamlós,
Bevezet a hinárba.

Az igazi helyes ösvény,
Mely vezet az üdv felé,
Ködbe tünik, homályba vész,
Mihelyt lábom követné.
Ennyi irány közepette
Folyvást törekszik lelkem,
Még sem tudom megtalálni,
Amit rég elvesztettem.

Két élü...

Két élü fegyver a hitetlenség,
Amely két felől ejti a sebet;
Amely sebnek fájdalma a földön,
Sem az égben soha be nem heged.

Szivem, lelkem...

Szivem, lelkem gondolatja
Barna kis lány te vagy!
Rád gondolok jókor reggel
Mihelyest csak virrad.
Szende képed, nyájas képed
Csak előttem lebeg,
Ha csüggedek – olyan sokszor
Az önt belém lelket.

Hát te gondolsz e én reám?
Jutok-e eszedbe?
Látsz-e engem álmaidban?
Látsz e képzeletbe?
Ábrándozásaid között
Elibéd tünök-e?
Avagy régen el vagyok már
Te nálad feledve.

Ha ki vagyok már rekesztve
A te emlékedből,
Azt sem tudom várhatok e
Valamit az égből,
Te voltál a mennyországom!
De ha hűtlen lettél,
Elkárhozott életemnek
Poklot készitettél.

A haza szeretet.

A hazaszeretet fényes napja
Nem világit olyan szépen már ma,
Mint azt az elmult időkbe tette,
Mikor sok honfi elvérzett érte.

Midőn a vőlegény mennyasszonyát,
E hagyta érte legjobb barátját,
Zászlók alá sorakoztak szépen,
Igy énekelvén: "A haza éljen!"

Önzés fészkelt az ember szivébe,
Nem tanítja őseinek tette,
Nem kell neki sem haza, sem nemzet,
Minden szépségéből kivetkezett.

Még nyelvét is, azt a drága kincset!
Félre dobja sok elvetemedett,
Félre dobja, feledni igyekszik
Anélkül, hogy tudná mit cselekszik.

A hon határán kivül látszik meg,
Akiben van hazafi szeretet.
Ki köpenyét gyakran megforditja:
Ál hazafi, — bár a jó szin rajta.

A mezei virágok.

Elmerengek a tavasznak alkonyán,
Mint a lombon elmereng a csalogány,
Fészke felett, a zöld fa lomb tetején
Elmulatva saját dalán; énekén
Amig nézem, bámulom a madarat,
Fejem felett még a nap is elhalad.
Észrevétlen, mig igy ébren álmodok...
Nyilnak, nyilnak a mezei virágok!

Lent, a fűből rovar sereg zenéje
Andalitóan hangzik a fülembe,
Bár nem értem dallamoknak ütemét,
Mégis, mégis, a lelkemnek olyan szép,
Benne rejlik annyi nemes gondolat,
Csak füzni kell belőle a fonalat,
Mig én egy szál fonalat fosztogatók:
Nyilnak, nyilnak a mezei virágok!

Egy pillangó kezd játszani most velem,
Játszótársul kit válasszon, — mint engem,
Aki annyit futottam már utánok,
Óh pillangók! ti ábrándok, szép álmok!
Hagyj el! hagyj el! lepke szárnyu pillangó!
Nincs már ábránd! nincs már álom, csak való!
Való! jelen! Ha multamba pillantok:
Nyilnak, nyilnak a mezei virágok!

Alkony! alkony! tavasz alkony ábrája!
Te vagy most az én életem képmása,
Itt egy rózsa, ott egy virág nyilik még,
De közülök elhirvadt már annyi szép.
Mily változások mennek itt én velem?
Hogy én eztet elébb észre nem vettem.
Távozzatok nagyra törő ábrándok!
Hirvadnak már a mezei virágok!

Szülő földemhez.

Erdőköz, erdőköz! szülőföldem tája!
Te vagy az én szivem egyetlen bálványa.
Szeretem az Istent! szeretlek tégedet!
A te áldásoktól sugárzó képedet,
Nem azért szeretlek, hogy benned születtem,
Hogy itt ringott bölcsőm, hogy itt nevelkedtem,
Szeretlek, mert lelkem benned tanulta meg
Eme három szép szót: hit, remény, szeretet.

Selyem bogár voltam, elszigetelt bába,
Nem is tudom, hogy mint jöttem e világra.
Pihentem évekig a kebleden függtem,
Unalmamban selyem szálacskákat szőttem.
Közelgett egy vihar, messze sodort tőled,
Évekig még hirt sem hallottam felőled.
Pedig ott is mindég veled foglalkoztam,
Szellemeddel egy szép világot alkottam.

Sok idő forgott le, mig e selyem szálak,
Amit készitettem — együvü fonódtak,
De mégis sokára kendő lett belőle,
Egyszerü, szép kendő, neved, képed benne.
Ez egyszerü kendő nekem egész kincsem,
Ezt is neked szántam, neked készitettem.
Fogadd hazám, hiszen ugy sem kérek érte
Csak egy marék hantot, — majd a temetőbe,

Az akácfa alatt...

I.

Az akácfa alatt ring a bölcső,
Ringatja szépen az őszi szellő,
Himbálja a légbe a lepedőt,
Álomba meriti a csecsemőt.

Őszi idők járnak a nap alatt,
A magasban egy nagy madár csapat
Bucsuzását tartja fönt a légbe,
Lehallik a hangja, kesergése.

II.

Évtizedek mennek,
Évtizedek jönnek!
És a gyermek évek
Oly gyorsan eltünnek:
Mint a milyen gyorsan
Eltünik az árnyék,
Semmivé vállik, ha a fényes
Nap rá lép.
A szél mely himbállá
Egykor a csecsemőt,
Bujdosóvá vállott,
Ki találná meg őt?

Az a madár csapat
Szintén semmivé lett.
Ki tudná, hogy neki
Mi okozott véget?
Az ifju, ki szintén
Elégedetlen volt,
Elhagyta hazáját,
Messze elbujdosott.
De egyszer mi történt?
— Ujra találkoztak!...
Az ifju, meg a szél
És a madár csapat.
Hiába!... mert föl nem
Ismerték már egymást,
Más világ rész adott
Nekik otthont, hazát.

A költő.

Nem lehet jó költő, ki pénzért ir verset.
Aki a muzsáért nem hordoz keresztet,
Vállát ha nem sebzi a keresztnek sulya,
Ne tartson az számot soha koszorura.

Az a költő, az a prófétai lélek,
Aki elébe áll minden szenvedésnek;
Kit bár hurcoljanak vizen, avagy sáron,
Marad versirónak — tovább, minden áron.

Legszebb munkáinak legyen bár a bére
Az éhség emésztő láthatatlan férge,
Nyerjen gúnyt vagy kacajt a dicsőség helyett,
Ő csak tovább irjon versről versre verset.

Hogy ha eltapossák, ujra emelkedjen!
Ahonnan ki dobják, oda vissza menjen,
Amikor lenézik, azt mindég ugy vegye:
Miként Sámson, mikor kötve volt a keze.

A hitvány anyagot sokba ne tekintse,
Legyen aranytiszta, önzetlen jelleme.
A betü, amelyet papirra rak, — legyen
Világos, érthető, megfertőzhetetlen.

Töltse bár életét csöndesen, magányba,
A szeretet, jótett gyakorlásaiba,
A hir, a dicsőség lehet távol tőle,
De a halál után mester lesz a neve.

Összedőlt rom...

Összedőlt rom keblem épitménye,
Szét rombolta a bú földrengése.
Olyan rázkódást adott keblemnek,
Hogy minden épülete meg repedt.

Ketté hasadt az a szilárd kőszirt,
Amelyre lelkem husz éve épit,
Most ez mind rom, összedőlve hever,
Köröskörül van törmelékekkel.

Mit csináljak e rommal, mit tegyek?
Tétlen nézzem, vagy ujra épitsek?
Vagy legjobb lesz bele vetni magam?
Halálomat ott lelni azokban.

Mi ez a föld?...

Mi ez a föld?.. egy nagy üresség!
Rajta mi sem találtatik,
Mint köd a tenger szine felett,
Lebeg rajt' a remény s a hit.

Az áldás a mennyországból jön,
A bűn a pokol sajátja,
Tehát e föld egy nagy pusztaság,
Az ember át halad rajta.

Az én életem.

Az én életem is olyan,
Mint más embernek élete,
Szenvedéssel, küzdelemmel,
Nyomorusággal van tele.

Itt van valahára...

Itt van valahára már a tél,
Gyönyörűségesen fuv a szél,
Ugyan kemény legény az idő,
Nagyon hideg szivü szerető.

Udvarlása nagyon prózai,
Jobb utjából félre állani,
Ölelése hideg, mint a halál,
Mely a beteg szivre lesbe áll.

Itt van valahára már a tél,
Gyönyörűségesen fuv a szél!
Megházasodott a hókirály,
Mennyegzőjén a szél muzsikál.

Dőre...

Dőre aki nem álmodik,
Dőre aki teszi.
Dőre aki gyönyöreit
Álmaiban leli.

Dőre aki valót kerget
Az álom világába,
Dőrébb aki hódol neki
Viselő ruhába.

Itt is hiba, ott is hiba!
Mindenütt csak a baj,
— Ez mint amaz semmivé lesz,
Ez az egy vigasztal.

Mózes.

I.

Ott lebegett a gyékény bölcső
Habzó vizén a Nilusnak,
Benne aludt elrejtett kincse
Egy szegény zsidó anyának.

Aki, hogy meg mentse gyermekét
Fáraó hiénájától,
Oda vitte, hol csak a vizi
Madarak bús éneke szól.

Ott Jehovához imádkozva
Gyékény-kosárba helyezé,
S a gyékény bölcsőt a Nilus
Sássa közzé be ereszté.

Dajkája lett a vad madarak,
Kik bölcső dalt énekeltek,
A sás között millió rovar
Mind a kedvéért versengett.

A természet, — az arany szabad
Volt legnagyobb dajkálója,
A szellő a bölcsőn keresztül
Arcát, haját simogatta.

Telt az idő, az anya gyakran
Kijárt a Nilus partjára,
Ott gondozta, ott virrasztott vele
Éjszakáról, éjszakára!

De egyszer egy szép nyári este
A bölcsőt nem találta meg,
Hiába járta be a két partját
A Nilus kékes vizének.

Vadállat zsákmányul ejtette?
Vagy emberek orozták el?
Avagy az ár ragadta tova
A gyermeket a bölcsővel?

Mindezekre ki felelhetné?
Más nem, csupán a Jehova!
Kinek gondjaiba ajánlá
Gyermekét egykor az anya.

Reggelig járt, kutatott folyvást,
De nem lelte meg sehol ott,
Mert gyermekéről a Jehova
Bölcsebb módon gondoskodott.

II.

Ott aludt a kis zsidó gyermek
Fáraó palotájában,
Király lányok tették kedvencökké,
Ringatták selyem párnákban.

Nőtt a gyermek, testi szépsége
Napról napra kidomborult.
Rá a kellemnek, rá a bőknak
Virága mind bővebben hullt.

A papok, kik talán érezték
A gyermek nagy tehetségét,
Egy kedvező órába a fiu
Szellemét meg kisértették.

Aranyakat tettek elébe
S egy tálcán lángoló tüzet,
A tüznek e, vagy az aranynak
Nyujtand majd baráti kezet.

Ha keze az aranyakhoz nyul,
Akkor démon lakik benne.
Mint ilyet, — a szokáshoz képest,
Sujtsa a halál zord keze.

És a gyermek, ki meg érezte
E percben nagy hivatását,
Sem az arany, sem a tüz felé
Nem nyujtá ki kicsiny karját.

Hanem a tüz felé hajólva
Kis száját csókra nyitotta,
Belehelte a forró lángot,
Melyben ott volt a Jehova.

Bár nyelvét a tűz megsütötte, —
A szónok Mózes elveszett!
E sebéért kárpótoltatván:
Igy nyert egy dicső életet.

Mózes nőtt és dadogó nyelvét
Megihlette a szent lélek,
Míg egyszer vezérévé lett
Az elnyomott zsidó népnek.

Anyja elhalt, porát se látta!
A Nilus tovább hullámzik!
Fáraó neve meg lett törve,
Mózes nevét ma is zengik!

Üdv neked szabadság-hős!
Te népvezér! te próféta!
Hired, neved fennen hirdeti
Négy ezer év krónikája.

A honvéd kendöje.

I.

Elmult az ágyuk dörgése,
Rég megszünt a puska ropogás,
A holtakat is össze szedték,
Mint egy halom, akkora rakás.

Fölöttük a tábori lelkész
Mond bucsuzó, halotti imát.
Könnyeitől s mély fájdalmától
Alig alig hallani hangját.

A szél is zúg mély fájdalmában,
Mit is tehetne más egyebet,
Mint elsirni az elestekért
Az utolsó gyászos éneket.

A fa lombját is meg ritkitja,
Rá kényszeriti a kórusra.
A le hullott faleveleket
Bánatjában tova sodorja.

Most ime, egy hófehér rongyot
Az ájtatos nép közzé repit,
Bús zúgással, mintha kérdezné:
Hát ez a rongy mit kereshet itt?

Hej! ez a rongy, ha beszélni tudna,
De sok mindent meg tudnánk tőle,
Még könnyekre is fakasztana,
Oly szomoru a története.

Hej! ez a rongy! — mit egy szép lány
Mint zsebkendőt a kedvesének, [varrt,
Aki messze harcba távozott,
Élére a hon védelmének.

Oda ment ő, ahol a dicsőség
Minden másod percbe meg terem...
Hol jelszo volt: magyar hazánkért
Térdig gázlunk ha kell a vérbe...

Oda ment ő, azok közzé állott,
Kiket honvédeknek neveztek,
Akikről minden magyar ember
Kalap levéve emlékszik meg.

És egy golyó keblén találta
A soha nem lankadó vitézt,
Ő ekkor is ezt kiáltotta:
Elveszem ezt is a hazáért.

Ott feküdt a vitéz vérébe
Másoktól keresztül gázolva,
És akkor jött az emlékébe
Az elhagyott szende leányka.

Zsebébe nyult, volt annyi ereje,
Elővette a zsebkendőjét,
Le törölte vele gyöngéden
A halál-küzdés verejtékét.

És sóhajtott, a lányra gondolva,
Aztán lelke elhagyta testét.
Ujjai közt mereven szoritva
Szeretője emlék kendőjét.

Igy jutott a keszkenő a szélnek,
Mint rongy darab martalékául.
Pedig a bele varrt betükért
Szép szemekből de sok könny ki hull.

II.

Szende leány várja a kedvesét
A harc után is napról napra,
Mindenkitől kérdi, ha netalán
Róla valaki hirt mondhatna.

Mindennap jönnek idegenek,
Ő mindegyiket megkérdi,
Hátha kedvesének a nevét
Vagy egy tudná említeni.

De nem, csupán egy — a szél tudná,
Róla jó hirt ő sem mondhatna...
Mert a zsebkendőjét véresen
A harc-mezőn tépte, hordozta.

Elhiszem...

Elhiszem, hogy nem tudod elhinni,
Hogy szivem irántad közönyös,
Hogy az amit irántad éreztem
Szerelem volt, de nem örökös.

Elhiszem, hogy nem tudod elhinni,
Hogy én rólam le kell mondnod,
Csalódnod kell, – ah! bocsáss meg érte,
Hogy feldultam szép tiszta álmod.

Ne átkozz meg! ugy is meg vagyok már,
Ki nyugalmát sehol sem leli,
Ég s föld között lásd milyen nagy az ür,
Az én lelkem e mély ürt méri.

Mig lesznek...

Mig lesznek ölelő karok,
Mig lesz ajak, mely csókot ad,
Lesz sziv, mely kisértés között
Mint szin arany tiszta marad.

Mig a föld virágokat terem
S lesz, ki azokat szereti,
Addig forgását az öreg föld
Panasz nélkül meg teszi.

Ha valaha...

Ha valaha volt egy boldog napom,
Én annak azt az egyet számitom,
Melyet veled egykor eltöltöttem
Felejthetlen első szerelmemben.

És annak a legboldogabb perce
Volt amikor karom megölelte
A te ékes, karcsu derekadat,
Ez örökké emlékemben marad.

És e percnek legdicsőbb secondja
Volt, hogy ajkam — ajkadat csókolta,
Átszellemült isteni igéret
Volt az, amit szivem akkor érzett.

A napnak is...

A napnak is elég egy felhő,
Hogy eltakarja orcáját;
Ám lehetsz nagy — de egy felhő
Kell és tönkre téve pályád.
A nap ujra kisüt, de rád...
Kiáltanak kigyót, békát.

Karácsonykor.

Öltse fel a lélek legtisztább ruháját.
Ugy emelkedjen fel eme szent napon!
Vesse le a test is a szolgaság jármát,
És ugy ünnepeljen tisztán, szabadon.

Érezze az árva, hogy nincs elhagyatva,
Örvendjen a koldus a dúsgazdaggal,
Szálljon alá ma a Jákob lajtorjája
Átkötve a földet a mennyországgal.

Gyúljon ki a csillag — ama betlehemi!
Szórja szét a fényét bent a szivekben,
Napkeletről pedig jöjjenek a bölcsek,
Osztozzanak velünk örömeinkben.

És igy szálljon alá ama gyermek Jézus!
Szálljon közzénk ismét szellemi testben,
Utját előzze meg a mennyei kórus,
Megcsendülve hurja bent a szivekben.

Jászoly helyett várja hit, remény, szeretet,
A keresztyén világ fogadójába,
Ő általa nyerjen ismét reménységet
Hitünk, reménységünk fundamentoma.

Én képzelek...

Én képzelek egy szebb világot,
Egy boldogabb tájat ennél,
Ahol más lény nem lakik a
Boldogságnál, szerelemnél.

Vajjon e boldog világot,
Mit gondolsz én hol képzelem?
Hol képzelném én más egyebütt,
Mint szép szemedbe kedvesem.

Ősz lesz már ..

Ősz lesz már, tél lesz már,
Én jól érzem, látom,
Látszik a dér nyoma
Halovány orcádon.

Itt is egy, ott is egy
Dér csipte kicsiny folt,
Nem olyan bájoló,
Igéző szép mint volt.

Tavasz volt, kikelet,
Amikor láttalak,
Azóta elmult
Hősége egy nyárnak.

Vihara, zápora,
Téged is kint talált,
Látszik a szinedről
Elárulja orcád.

Lásd! én is ott voltam
Kint minden viharba,
Hiába tagadnám
Szinem elárulja.

Ilyen a természet,
Amit munka nélkül
Ad, azt mind elszedi
Hamar az embertől.

A szépség, bájosság
Mind az alkonyba lép,
Az nyer itt legtöbbet,
Ki soha nem volt szép

Sem nekem, sem neked
Ez nem nyujthat vigaszt,
Kinek kell a virág
Mikor már elhirvadt.

Minden seb fáj ..

Minden seb fáj ami vérzik,
Sok ily sebem van már nekem,
Mindeniknél jobban érzem,
Mit te vágtál a szivemen

Tiszta sziv...

Tiszta sziv és okos lélek
Emberben a legszebb mérleg.
Ami becsét megadja,
Vagy temeti, takarja.

A vasuton...

Unalmamban a kocsiból
Kinézek az ablakon,
Legeltetem szemeimet
Völgyeken és halmokon.
Termő sikság körülöttem,
A mely le van tarolva,
Hideg képpel, fájdalmasan
Tekint fel a vasutra

Hová lett a ringó kalász?
Hová tünt a szép pázsit?
Hová a szép őszi rózsa,
S a tavaszi kikirics!
Minden szépség hiányzik már
Levetkezett a mező.
Álmos szemmel, némán várja,
Mikor jön a szemfedő.

Unalmasan a kocsiból
Kinézek az ablakon,
Az utolsó sugarait
Veti reám az alkony..
Mig mellettem elröpkednek
A táviró oszlopok,
Ködbe, füstbe, éjszakába
Tovább, tovább utazok.

Mi a vallás?

Mi a vallás? — ut az üdvösséghez!
Rajta ki ki szabadon mehet,
Ámbár oly sok felé ágazik,
De közvetlen mind oda vezet.

Mi a hit? — egy aranyos kapu!
A mennyország tágas ajtaja,
Melynek zárját nem nyithatja ki,
Csupán csak a szeretet kulcsa.

Sokan mennek e kapu elé,
De kulcsuk nincs, be nem mehetnek,
Vissza térnek e bünös földre,
Testet öltnek, tovább szenvednek.

A nap a föld...

A nap a föld szélénél lehágott,
Gyujtsátok meg a lámpa világot,
Lámpa világ veres szinü fénye,
Hadd vetitse fényét a sövényre.

A sövénynél egy barna legény áll,
Lámpa világ lobbanására vár,
Nehéz neki ottan álldogálni,
Lámpa-világ gyujtására várni

Barna kis lány, szép lány, gyujts világot,
Szebbnek látod mindjárt e világot,
Az a legény belép a szobába,
Szerelmednek felgyullad fáklyája.

Beteljesült...

Beteljesült amaz isteni igéret,
A Megváltó Fiu a földre érkezett,
Az elbukott ember nem lesz többé árva,
Mert szüntelen látja...
Hogy a halál után egy szebb élet várja.

A szenvedő arca vidámságba megy át,
Nem emliti többé reszketve a halált,
A hitetlen hiszen, az elbukott remél:
Abban, hogy tovább él!
Mert a halál után szebb szerepet cserél.

Nem csordul hiába az árva könnyei,
Lesz ki vigasztalja, lesz aki letörli,
Mert megmondotta az, ki értünk született,
Hogy hit és szeretet!
Lesz ama lajtorja, ami hozzám vezet!

Óh áldott! óh áldott az ő tudománya,
Terjed a szélrózsa minden irányába,
És amerre terjed, és amerre elhat,
Az ember boldogabb!
Általa a titkok titkába pillanthat.

Az a hir van ..

Az a hir van a faluba•
Haldoklik a biró lánya,
Haldoklik a biró lánya,
Az én szivem választottja.

Szól a harang a toronyba,
Messze hallik zokogása,
Annyira zug, majd meg reped,
Akit sirat, drága lehet.

Elhirvadt a barna kis lány,
Lélek harang némulj el már!
Némuljon el a keserved,
Mig a szivem meg nem reped.

Volt egyszer...

Volt egyszer egy ember,
Ki ásott egy gödröt
És megfogott benne
Egy csunya ördögöt.

Ugy megtáncoltatta
A szegény feketét,
Mint az oláh cigány
Faluba a medvét.

Amikor beleunt
Az ördög a táncba,
Átváltozott szine
Sötétről tarkára.

Igy járja azóta
Nyugatot, keletet,
Szinét elvesztette
Világ csufjává lett.

Barátaim...

Barátaim! — ti szép álmok,
Te ragyogó szeretet,
Tán örökre elhagytok már
Hűtelen engemet.

És te remény! életemnek
Eddigi fentartója,
Te is elköltöztél tőllem
Egy boldogabb tanyára.

Eredjetek, távozzatok!
Felejtsetek engemet!
S én lehajtom nyugvóra
Szerencsétlen fejemet.

Ki tul van..

Ki tul van azon, hogy
Becsületét féltse,
Üdvhöz boldogsághoz
Sem lehet reménye.

Ritkán...

Ritkán lép verembe,
Aki gödröt nem ás,
Ahol nincsen remény,
Nincsen ott csalódás!

Elértem...

Elértem, elértem már a delelőre,
Fáradtan hajtom le fejem az öledbe,
Hosszu volt az utam, tövises idáig,
E fáradt testemen tudom hogy meglátszik.

Hogy vissza tekintek, honnan elindultam,
Látom, hogy számosan jönnek még utánnam:
Egyiket, másikat ismerni is vélem,
Azokat, akikkel elindultam régen.

Előre pillantok, előttem is mennek
E fáradt vándorok, tikkadtan pihegnek,
Egyiket, másikat elnyomja az álom,
Szivembe nyilallik, mikor eztet látom.

A te árnyékodban oly jó megpihenni,
Ujabb küzdelmekhez erőt meriteni,
E fáradt lelkemnek te vagy az oáza:
Te leszel keblemnek végső sóhajtása!

A két rabló vezér.

Egy rengeteg erdő közepében —
Kint a szabad természet ölén,
Bandájával élt egy rabló vezér
Utasoknak vérén és pénzén.

Az utasok méltán rettegték őt,
Mert irgalmat csak ritkán ismert.
Kit megfogott, pénzétől megfosztá,
Megöletett sok utas embert.

Fordult a sors, fordult az övé is,
Fordulása nem a jóra lett.
Egy szép napon elcsipték a bandát
S a vezér is fogságba esett.

Ettől fogva börtönben sinylődött
Évekig, nem évtizedekig,
Minden gőgje szilánkká töretett,
Mit magával a börtönbe vitt.

Nehéz vasak szoritták a testét;
Szivét meg lelkiismerete.
Sok ártatlan vér kifolyásáért
Emésztette, folyton gyötrötte.

No, de egyszer ennek is vége lett,
A bilincsbe megállott a vér.
A börtön egy számmal kevesebb lett,
Átszenderült a rabló vezér.

Bársony szék volt a másik otthona,
Sereg szolga lebzselt körülte,
Akik mindent megtettek kedvéért,
A parancsot mindenik leste

Nevezték őt kegyelmes uramnak,
Ki kegyelmet soha nem ismert.
Rabló volt ő testestől, lelkestől,
Pedig nagy hatalomra tett szert.

Nem egy szegény lelket küldött ő már
Ármányával a kárhozatba,
Olyan volt ő, mint a rothadt gyümölcs:
Környezetét is elrontotta.

És ez így ment halála napjáig,
Ami elég csendesen folyt le,
Azok, kiknek lelkét megrontotta,
Könnyeket is ejtettek érte.

Ki törődne a lelki világgal
Ott, ahol az anyagnak élnek,
Ki nevezne azt gyilkosnak, aki
Test helyett a lelket öli meg.

Nyugszik mindkét rabló vezér immár.
Emez bent a fényes kriptába,
Amannak a börtön temetője
Lett utolsó, csendes tanyája.

Ennek nevét sokszor emlegetik,
Hogy éltében mennyi sok jót tett,
Amannak csak rossz lélek a neve,
Kinek lelke poklokon szenved.

Ezért gyakran misét szolgáltatnak,
Lelkét az Úr diesőitse meg;
Mig amannak lelkére átkot szór
Még az is, ki sírjánál elmegy.

Csodálatos! — mert a Gondviselő
Ama rablót magához vette.
Ennek pedig most is itt a földön
Bolyong szegény, bűnös szelleme.

Altatót...

Altatót teszek poharamba,
Hogy csak felejtselek téged;
De hiába, még álmomba is
Felkeres engemet képed.

Rólad suttog még a szellő is,
Ámbár aztat csak én hallom;
Rólad dalol itt a madár is,
Búsan zokogva a gajon.

Felejteni csak akkor tudnálak,
Hogyha álompor helyébe
Mérget kevernék poharamba
S kiterítnének reggelre.

Akkor szivem tán elfeledne,
De lelkem, mint a test birája —
Érted leány, — csalfa szivedért,
Még a sírban sem nyugodna.

Ifjuságom...

Ifjuságom, ifjuságom!
Te viruló szép mező!
Meddig tart még virágzásod,
Meddig leszel örvendő?
Szép viruló virágaid
Meddig lesznek bájosak?
Meddig látnak még szemeid
Reményteljes álmokat.

Tán azt hiszed, hogy a tavasz
Folyton virít te neked,
A virágok mindég nyílnak,
Díszelegnek körülted;
Az enyészet sohsem jő el,
Nem lesz változandóság,
Az örömet — öröm váltja,
Bú nélkül jő vigasság.

Ifjuságom, ifjuságom,
Te búcsúzó vándor te!
Mikor tőled el kell válnom,
Sajogni fog szivembe,
Negyed század ide stova,
Hogy mi barátok vagyunk,
Egymást mindég megértettük,
Soha nem civakodtunk.

Igy panaszunk sincs egymásra
Sem én nekem, sem neked;
Örvendeztünk, búslakodtunk,
Nyomórkodtunk eleget.

A bosszu.

Milyen rideg a föld méhe?
  Milyen rémes lehet?
Mégis azért mennyi ember
  Ott keres kenyeret.
Hányan vannak kik odalent
  Halovány mécs mellett,
Ezer féle veszélyek közt
  Tengetik éltöket.
Hány halandó ott leli meg
  Végzetes halálát,
Reá borul az anyaföld
  Eltemetve fiát.
Hány festi be piros vérrel
  A kiásott ércet,
Hánynak utolsó sóhaja
  Hörögve kér eget.
Oda lent a föld mehében
  Mily sok a temető,
Reá borul egy kő tömeg
  Mint gyászos szemfedő.
Ha egy kicsinyke érc darab
  Elhagyja a helyét,
Az már egy emberi lénynek
  Oltja ki életét.
A leomladozó tömeg
  Eloltja lámpáját,
Csak a teremtő hallja meg
  Utolsó sóhaját.

"Gyere haza édes férjem!"
Igy hangzik a levél,
Mit egy szegény bányász olvas
Halvány lámpa fénynél.
"Gyere haza én egyetlen
Drága virág szálam,
Ne szerencsétlenkedj tovább
A vészes bányákban."
Eddig olvasta a bányász
Könny tolult szemére,
Bele cseppent a levélnek
Kellő közepébe.
E nélkül is tele volt már
Könnycseppek helyével,
Tán irója öntözte meg
Fájdalma gyöngyével.

Félre teszi a levelet
Benyul bőröndjébe,
Másat keres, másat illeszt
Az asztal szélére,
Választ akar irni reá
A feleségének,
De mégegyszer átolvassa
A régi levelet.
Minden sornál meg-meg pihen
Mintha gondolkozna,
Minden sornál szaporodik
Fájó sóhajtása.
Minden sóhaj kimenekül
A nyitott ablakon,
Egyenesen átalrepül
A nagy Oceánon.
Vissza teszi a levelet
Be a borítékba,
Elhelyezi mint ereklyét
A bőrönd fiába.

Karcolja a toll a papirt
Kezdődik az irás,
A fájdalmát és könnyeit
Elfojtja a bányász.
Édes kedves feleségem!
— Igy hangzik a levél —
Áldjon Isten tégėd is meg
Oly jó egészséggel,
Mint amilyen én nekem van
Itt ez idegenben,
Őrízzen meg a jó Isten
Keltedbe, fektedbe
Megkaptam a leveledet,
Melyben hivsz te haza,
De fájdalom, ezt megtennem
Nincsen még módomba,
Tudd meg édes, most indult
Kissé a kereset, [meg
Mivel a sztrájk (munkaszünet)
A héten ért véget.
Tehát most még nem mehetek
Sehogy sem tehetem,
De nemsoká otthon leszek
Megsegít az Isten.
Mert ha ugy fog sikerülni,
Ahogy én számítok,
Együtt esszük otthon meg a
Húsvéti kalácsot.
Addig is az Isten óvjon
A veszedelmektől,
Meg ne feledkezzél soha
Női hűségedről.
Tisztelem a szomszédokat!
Csókollak tégedet!
El ne feledd egy percre se
Szerető férjedet.

Még egyszer végig tekinti
S ezt még alá irja:
A szolgálót pedig küld el
Ha szót nem fogadna.
Borítékot keres elő,
Rá irja a cimet,
Tetejébe ragasztja a
Szükséges bélyeget.
S ezzel készen van a levél
Viszi a postára,
Hadd menjen el minél elébb,
Szép Magyarországba.

Valahol az érmelléken
Egy kicsiny faluba,
Áldozóban vagyon a nap
Piros az ég alja,
Tőrt mártott a nap szivébe
És mielőtt meghalt,
Nyügat felé az ég alján
Minden vére elfolyt,
Ettől a tömérdek vértől
Piros az ég alja,
Mig e földre le nem csorog
S'az magába issza.
A nagy tenger a nap vérét
Mikorra megitta,
Falu végen egy kis házban
Megcsördül a rokka.
Kivilágított szobában
Egy fonó társaság,
A napi eseményeket
Víg kedvvel tárgyalták,
Három asszony heti vásár,
Öt pedig országos,
Itten pedig heten voltak
Hát lehetett zajos.

Volt is itt zaj akkora, mint
Egy zsinagógába,
Pedig a társaság fele
Volt mély hallgatóba,
Például az öreg gazda
— Ki ott ült a padkán,
Pipáját zápfogra véve
Tengerit morzsolván.
Pipája régen kialudt,
De észre nem vevé,
Pedig a nyála a száján
Csorgott már lefele.
Unokája előtte ül
Vagy fia lehet még?
Üres tengeri csövekből
Figurákat készit.
Ő az, akit nem érdekel
A beszéd tartalma,
Ő az, aki nem tudja még
Micsoda a "pletyka",
Ő csupán csak akkor figyel,
Ha mesébe kezdnek,
A melyikbe szép tündérek
S törpék szerepelnek.
Most is figyel ő azért rá,
Mikor hallja e szót:
— A rendes mese kezdetét —
Egyszer volt, hol nem volt!
Hanem mikor ennyi asszony
Gyűl a fonókába,
Akkor az időt mesével
Töltni vétek volna;
Egyéb tárgy is kerül akkor,
Mit meg kell vitatni,
Most farsang idénye alatt
Van kiket szapulni.

Egyik lányt felmagasztalják
Könyökig surlódásig,
Mig másikat leszapulják
A sárga talajig.
Mikor pedig ellentétbe
Kerül vélemények,
Akkor pártokra szakadnak
Az orsós vitézek.
Tovább érne a beszédjök,
Ha tovább fűződne,
Mint a fonál szála, melyet
Orsóra tekernek.
De mivel hogy minden beszéd
Nem egyéb mint pára,
Az övék is semmivé lesz
A fonal sodrásába.

Most egy öltes nő vette fel
A beszéd fonalát,
Vagyis nem kellett felvenni,
Mert még el sem dobták,
Lokábl csak ugy ragadta meg,
Mint kutya a koncot,
Mert egy másik néni rajta
Sokáig rágódott.
"Hallotta e komám asszony?"
Hát kend szomszéd asszony?
Hogy az a Vánkos Jánosné
Mily szerencsés nagyon.
A férje Amerikában
Annyi sok pénzt keres...
Hogy a templom közelébe
Házat és telket vett.
Pedig jól tudjuk mindnyájan
Mily szegények voltak —
Mig a férje itthon lakott
Éheztek, koplaltak!

A többiek helyeselték,
Hogy milyen szerencsés,
Házat is vett, telket is vett
A falu közepén.
De én többet tudok róla,
— Szólt ismét egy másik —
Azon a végen ugyan már
Széltében beszélik:
Hogy Vánkosné a szolgáját
Nem férjét szereti,
Dacára, hogy férje neki
A sok pénzt küldözi,
Állítólag az anyósa
Panaszkodott sirva;
Hogy ő nem tudja, hogy mi lesz
De nem megyen jóra.
"Óh, olyanok az öregek"
Szólt egy fiatalabb,
Sokszor a levegőből is
Hólyagokat fúvnak.
Ilyen hasznos beszédekkel
Töltötték az estvét,
Mig az idő el nem érte
A komor, bús éjfélt.
Akkorára az orsók is
Megteltek fonállal,
Ugy oszladoztak ők széjjel
Az üres rokkával.

Két levél is jött egyszerre
A szegény bányásznak,
Mohón törte fel egyiket
Vajjon mit tartalmaz?
Nem beteg e felesége,
Vagy talán meg is holt?
Mostanába minden éjjel
Rémes álmai volt.

De kisímult arceredője,
Hogy látta az irást,
Felesége ő neki is,
Egészséget kivánt.
Egy tény lett előtte kétes,
Mert a felesége
Azt irta, hogy maradjon még
Akár esztendőre.
Hogyha jól megy a kereset
Mért menne még haza,
Holott otthon olyan silány
De meg nincs is munka.
Ez gyanús-nak tünt fel neki,
Mert a felesége,
Haza felé hivogatta
Minden levelébe.
A gyanu meg olyan madár,
Hová az fészket rak,
Azon a fán meg nem tűri
A hitet s bizalmat.
A bányász is igy járt vele,
Kezdett kételkedni;
Hátha neje olykor olykor
Hűtlen elfeledi.

Ilyen gondolatok között
Meg is feledkezett,
Arról a másik levélről,
Mit az asztalra tett.
Mig egyszer megpillantotta
S pecsétjét feltörte,
Az izgalomtól reszketett
A kés a kezébe.
Mert hiába! mi emberek
Ugy vagyunk legtöbbet,
Megérezzük a ránk jövő
Szerencsétlenséget.

De nem is volt oknélküli
Az izgatottsága,
Mert alig olvasta félig,
Arca kipirula.
És mikor tovább olvasta
Szédült mint egy beteg,
Mikorra végig olvasta,
Ugy sírt, mint egy gyermek;
Fejét kezére hajtotta
Halkan ugy zokogott,
Végre mint sebbzett oroszlán
Helyéről felugrott.

Prüsszögve repül a vonat
A Vág par'ja mellett,
Nyil sebességgel hagyva el
A magas hegyeket.
A kocsi ablaka mögül
Egy utas bámul ki,
Talán a hegy oldalakon
Szemét legelteti,
Vagy a gazdag természeten
Ábrándozik lelke.
Vagy ki tudja, hogy hol járhat
Elragadt elméje!
Végre felocsudik és egy
Igen mélyet sóhajt,
Aztán ilyen kellemetlen
Magán beszédet tart:
Hogyha mindaz igaz amit
Anyám irt énnekem,
Akkor te hűtlenné vált asszony
Jaj neked! jaj nekem!
Ily beszélgetések között
Bele nyult zsebébe,
Egy több lővetü revolvert
Vont elő belőle.

S ezt azonnal megtöltötte
Acél-gömb golyókkal
S visszatette zsebjébe a
Legszebb nyugalommal.
E közben a vas szornyeteg
Vitte hazafele,
Már honn is volt, közeledett
A kiszállás perce.
Végre megállott a vonat —
Őt nem várta senki,
Mert nem tudatta senkivel,
Hogy haza fog menni;
Hogy a végzetes levelet
Megkapta, olvasta.
Rögtön készülődött
Eme hosszu utra,
De elébb egy pisztolyt vett,
— Bár ne tette volna!
Ezt neki a bosszuállás
Szelleme diktálta,
Gondolata ki tudja hogy
Mily messze barangolt,
Azon vette magát észre,
Hogy a faluba volt.
Ott volt abban kis faluban,
Honnan nehány évvel
Ezelőtt elvitorlázott
Gazdag reményekkel.
Lelke mégsem örvendezett
A viszontlátásnak,
Jobban örvendezett azon,
Hogy ma bosszut állhat.
Azon, aki széjjel dúlta
Keblének nyugalmát,
Arra még Amerikában
Kimondta a halált.

Besötétedett egészen,
Koromsötét éjj lett,
Az esthajnal maradványa
Nyugaton derengett,
Akkor ért el a ház elé,
Hol a felesége
Lakott, — mióta a házat
S a telket megvette.

Vissza fojtott lélekzettel
Az ablakhoz lépett,
De mivel függöny takarta,
Ott be nem nézhetett.
Függöny! sziszègte fogai közt,
Erre kerestem én?
Ez is elég egy rossz jelnek,
— Tovább igy sziszege.
Majd füleit az ablaknak
Párkányára nyomta,
Hát-hogy hagyanú-abb nyomot
Vagy hangot hallana,
És valóban nem csalódott,
Mert suttogást hallott,
De voltaképpen nem értett
Sem szót, sem mondatot.
Az ajtóhoz közeledve
Reszketett a keze,
Mikor saját házának a
Kilincsére tette.
Végre megnyomta s az ajtó
Kitárult előtte,
A kisértésnek kapuján
Akkor lépett ő be.
Konyhában találta magát
S falról az edények
Bámultak rá, mint valami
Sötét kisértetek.

Tapogatva keresgélte
A szoba kilincsét,
De ebben a szándékában
Most már megelőzték.
Kinyílt az ajtó magától.
De mégis valaki
Állott bent a félhomályban,
És az nyitotta ki.
Igy lépte át a küszöböt,
Avagy jobban mondva:
Ez volt már a kisértésnek
Második kapuja.
Bátran köszönt - mint idegen:
"Jó estét kivánok!"
Te vagy e az feleségem,
Avagy nem jól látok!
A nő elsikoltá magát,
De nem az örömtől;
Majd hogy a földre nem esett
A nagy ijedtségtől.

Mikor Isten Évát
A paradicsomban,
A tiltott gyümölcsért
Számadásra vonta,
Nem remegett ugy mint
Vánkosné az este,
Mikor a küszöböt
A férje át lépte.
Ki tudja, hogy miért
Félt ő a férjétől,
Talán ő is evett
A tiltott gyümölcsből.
Vagy akkor is ott volt
Ajakán az íze,
Remegett, hogy titkát
Felfedezi férje...

Isten szólt Évához:
Asszony, mit műveltél?
Te Adámmal együtt
A gyümölcsből ettél!...
Éva szólt: — Óh Uram!
Bocsáss meg én nekem!...
Hogy kóstoljam meg, a
Kigyó mondta nekem!
Ha többre becsülted,
Mint Urad, Teremtőd
Egyszerü parancsát,
E paradicsomot
Elhagyjátok még ma!...

— — — — — — —
— — — — — — —

Szólt Isten és dörgött,
Mint felhő a hangja.

Vánkosné is ugy állt
Most a férje előtt,
Mint ősanyja állott
Egykor az Ur előtt.
Szólt Vánkos a férje:
Mint földből jött némber,
Asszony! mondd meg nekem,
Kicsoda ez ember?
Ki az asztal mellett
Állt, mint egy só bálvány,
Hol Vánkosnéra, hol
Vánkosra bámulván.
Vánkosné nem szólott,
— Azt is lassan mondta —
Férje ismételte:
Kicsoda! kicsoda!
Vánkosné nem szólott,
Szemét lesütötte,

Melynek a nélkül is
Kibalt minden fénye.
Vánkosné néma volt,
Titkos mint egy szobor;
Előtte a férje,
Háta megett pokol.
Balról a csábító,
Jobbról a menekvés,
Nem tudta honnan jön
Számára segítség.
Férjétől kolduljon
Kegyelmet mint gyarló,
A vagy érte többet
Tehet a csábitó;
A vagy meneküljön
Ki, el a szabadba?
De hátha eléri
A férje haragja;
Vagy rohanjon rögtön
Bele a halálba.
Ilyen gondolatok
Cikkáztak agyába.
Férje szólott ismét:
— Ez egyszer nem neki —
Hanem kedvesének,
Kinek a ház kicsi
Lett ezen órában,
Mert aztat vizsgálta;
Mék' ablakon jutna
Elébb a szabadba.
"Fiatal barátom!"
Tanulta e eztet,
Hogy minden férfinak
Párja teremtetett;
És igy két férfinak
Egy nő nagyon kevés,

Tehát kettőnk közül
Egyik felesleges.
Számot vetve azzal,
Hogy nekem több jussom
Van itt mint önnek van,
Tehát ön pusztuljon.
Lássa mi van nálam!
Ezt pisztolynak hívják;
Életet senkinek,
De halált hatnak ád...
Nekem csak parányi
Munkába kerülne
S ön holnap ilyenkor
Koporsóba lenne.
De látván, hogy önök,
Mily igen boldogok,
Kár volna zavarni
E nagy boldogságot;
Harangoztassanak
Az esküvőjökre,
Rá ér még kongani
A temetésökre.
Én elmegyek oda,
Honnan ide jöttem.
Igaz, anyám hol van?
Őt is hadd köszöntsem!
Hol van édes anyám?
Szólj hát, te menyecske!
Vagy sóvá meredtél,
Mint Lót felesége?
Az asszony szólt: meghalt!
Meg is irtam neked!
A férj felordított:
Jaj nekem! jaj neked!
Hogyha siettetted
Az anyám halálát;

E pisztoly kezemben
  Ezeres halált ád!
Az asszony nem szólott,
  Csupán csak remegett,
Kezével, fejével
  Integetett nemet.
Én most eltávozok,
  Majd utánna nézek,
Ha te ölted meg őt:
  Jaj nekem! jaj néked!
De vőlegény jelölt!
  Még van egy kérésem:
Ez a ház az enyém,
  Árát én kerestem.
Tehát mennyasszonyát
  Tessék elhelyezni,
Mert még rájok gyújtja
  Bosszuból valaki.
És én nem akarom,
  Hogy házam meg égjen,
Tehát felszólítom,
  Távozzanak szépen.
Most pedig ajánlom,
  Becsüljék meg egymást,
Mert csak ugy várhatják
  Az Isten áldását.

— — — — — — —

Amelyik ajtón jött
  Elhagyta a szobát,
Mint ki a legszebben
  Végezte a dolgát.
Kint sötét volt olyan,
  Hogy tolni lehetett;
Szólt a bányász:
  "No még ezen segíthetek."

A ház, melyből kijött;
Náddal volt befedve,
Fogta, égő gyufát
Tartott ereszébe.
— Ily sötétbe — mondá
Még eltévedhetek,
Egy kivilágítást
Talán megérdemlek!"

Az eresz recsegett,
A tüz meg ropogott;
Az utcán egy vándor
Nyugodtan ballagott.

Tavasz.

Verőfényes tavaszi nap
Magányos órája!
Kincset kereső lelkemnek
Te vagy egy tárháza!
Elábrándul lelkem rajtad,
Úszik az örömben...
Mintha az én életem is
Örök tavasz lenne.

Óh tavasz! az esztendőnek
Dicső ifjú kora!
Mért kell neked beolvadni
A mulandóságba...
Óh ifjúkor! az életnek
Egyetlen tavasza!
Ébredj, vigadj, most mig fenn van
Eged fénylő napja.

Kérd...

Kérd a Teremtőtől,
Mért teremtett tavaszt?
Kérd meg a tavasztól,
Virágot mért fakaszt?

Tudod mi a tavasz?
Az évnek a lelke;
A virág pedig a
Lelkének szerelme.

A kun leány.

Kecskeméti polgármester
Belső szobájába,
Elhangzik a polgármester
Hangos sóhajtása;
Olyan sóhaj ez, amelybe
Bele van vésődve,
Egy sorsüldözött családnak
Minden szenvedése.
Mély csend honol a szobában,
A légy is elhallgat,
Csak a polgármester sóhajt
Folyvást nagyobbakat;
Közbe-közbe felesége
Szemeit törüli,
Szép gyémántok, drága gyöngyök
Gördülnek onnan ki.

Kecskeméti polgármester
Elhagyatott háza,
Nem volt mindég ily szomorú
Búbánat tanyája!
Hiszen alig két hete mult,
Hogy szólott a zene;
A csongrádi bíró fia
Lányukat jegyezte.
Hej, azóta, hogy tele volt
Minden nap bánattal,
Hej, azóta minden óra
Felért egy pokollal:
Amióta szép lányukat,
A bájos Ágotát,
Szépségeért a törökök
Messze elrabolták.

Kecskeméti polgármester
Kettős szobájába!
Hallik a polgármesterné
Hangos zokogása.
"Jaj Istenem!" — sikoltja el,
Mit vétettem neked,
Gyönge szivemet szenvedni
Ennyire engeded!
Óh, ne sújts a föld poráig!
Add vissza őt nekem!
Pogány törökök kéjének
Ne engedd Istenem!
Egyetlen gyermekem volt ő,
Óh, Istenem! ne hadd!...
Letérdelt a férje mellé
És ugy imádkoztak.

Hét tornyos épület van egy
Stambul városában,
Egy gyönyörü magyar leány
Oda van bezárva.
Koplalásra van ítélve,
Törjön meg a gőgje,
Hogyha szépen nem lép be a
Szultán háremébe.
Lefektében, felkeltében,
Minden ima után,
Könnyek gördülnek le végig
Két halvány orcáján.
Hitvesétől, szüleitől
Messze elszakasztva,
Soha nem jut vissza többet
Szép Magyarországba!

Szól a gitár a szultánnál,
Vigan vannak nagyon;
A kegyelmes szultánnak ma

Neve napja vagyon.
A tatár tej a szultánnak
A fejébe szállott;
Előtte hű kéjencei
Lejtették a táncot.
Szól a szultán: ide szolgák!
Olyan kedvem van ma:
Amilyen még életembe
Nem volt talán soha.
Hozzátok most ide nekem
A szép magyar leányt!
Hadd virrasszam át a keblén
Nevem éjszakáját!

Szól a gitár a szultánnál!...
De ime elnémul;
Felhozták a magyar leányt
A ma hét toronyból.
Fátyollal van letakarva,
Ne lássák a szolgák!
Ne láthassák szultánuknak
Ujjabb áldozatját.
Parancsot ad ki a szultán;
Kövessetek engem!
Mámorosan, támolyogva,
Sok szobán át megyen.
Végre igy szól a szolgákhoz:
Hagyjatok magamra,
Szakállamra! ez lesz éltem
Legszebb éjszakája!

Szól a gitár a szultánnál,
Folytatják a zenét...
A ház ura ingerlően
A magyar lányhoz lép.
Igy szól hozzá: óh virág szál!
Mond meg, hol születtél?

Koszorúmba díszelegni
Miképen kerüliél?
Szól a leány: — és a hangja
Reszket mint a szellő,
A szultánra reá nézni
Alig, alig mer ő.
"Tudod te azt törököknek
Hatalmas szultánja!
Az én hazám Magyarország
Délibábos tája!"

Nem ismerem országodat,
Soha nem hallottam,
Egy hason nevü országot
Én elfoglaltattam;
Avagy talán ott születtél,
No annak lefúvtak;
Ma tűzték fel az utolsó
Várára zászlómat.
Mert mint egy Ur van az égben,
Itt is csak egy legyen,
Azért ontja piros vérét
Nyugaton seregem.
Hiu lehetsz reám, hidd el,
Te bájos amazon!
Te leszel a hárememben
A legelső asszony!

Csalódol te gőgös szultán!
Szólt a leány ismét;
A hangjából kiáradt az
Utálat, megvetés.
Hamarább lesz gyönge testem
Koporsóba téve,
Mint általad meggyalázva
Tiszta szüzessége!
Büszkén tekint a szultánra,

Nem könyörög neki!
Tőrt von elő ruhájából,
Szivének szegezi.
Látod szultán e tőrt nalam?
Ezt szúrom keblembe!
Még sem leszek vérszopónak
Szemtelen kéjence!

Várj te hitetlen szolga nő!
Mindjárt megtanítlak!
Hörgé a mámoros szultán,
Szenvedélye ma nagy!
Átkom reád pogány zsarnok!
Verjen meg az Isten!
Amiért kifosztogatod!
Leigázod népem.
Sújtsa meg Isten népedet
Le a föld porába;
Néped legyen az utókor
Bérese, szolgája!
Elég! — üvölt fel a szultán,
Szolgák után kiált,
A leány tőrrel kezében
A szultán elé állt.

Életem nem használ nekem,
Hát inkább meghalok,
Utólszor mondom te neked:
Átok reád! átok!
Megvillan a tőr kezében,
Imát rebeg ajka,
Szép hazája felé fordul
És keblébe mártja.
Még egy sóhaj jő ajkára,
Ez a legutolsó;
Már a többi tekintete
Kideg, vérfagyasztó!

Piros vér foly a szőnyegre,
Irtózik a szultán...
Igy védte meg becsületét
A hős magyar leány!

Árok mellett ..

Árok mellett egy akácfa
Búsan néz az ég felé,
Tán a napra haragszik, mely
Levelét megperzselé.
Megfosztotta a díszétől,
Elrabolta palástját...
Oly szomorún nézi most már
Megrövidült árnyékát.

Meg-meg rázza a szél néha
Rideg, meztelen tagját,
Csörög, csattog minden csontja,
Ő érzi csak a kínját
Néha-néha föl föl jajdul,
Mikor a szél kínlalja;
Bizonyára nagyon szenved,
Szegény, öreg akácfa.

Nincs itthon senki...

Falu végén van egy kis ház,
Mit sem ügyel rá a világ.
Nem is volna rá érdemes,
Mivel, hogy lakatlan, üres.
Ajtajára ezt irták ki:
"Nincsen itten itthon senki."

E szalma tetejü háznak
Lakójai messze járnak;
Eltávoztak, elszéledtek,
Vissza talán sohsem jönnek.
Azért irta rá valaki:
"Nincsen itten itthon senki."

Tárva, nyitva a padlása,
Be van szegezve ablaka;
Ajtaján rozsdás a lakat,
Hull faljáról a vakolat.
Gondját senki nem viseli:
"Mivel nincsen itthon senki."

Udvarán nincs egyéb gyomnál,
Nincsen aki letaposná;
A kiskert csalittal tele,
Földön hever kerítése.
Jövedelme nagyon kicsi:
"Mivel nincsen itthon senki."

Szegény béna kéregető
Néha az udvarára jő,
De ha ránéz a lakatra,
Nem számit alamizsnára.
Tovább menvén ezt sziszegi:
"Nincsen itten itthon senki."

Jertek, jertek...

Jertek, jertek ide,
Egy történetet mondunk
Amaz elmúlt korból,
Mikor még nem is voltunk,
Mikor mit sem tudtunk
Még e bűnös világról.
Boldogság sugárzott
Felénk minden virágról,
Mikor még nem tudtunk
Sem bűnről, sem átokról,
Csupán amaz igaz
Szent ártatlanságról;
Mikor még titok volt
Előttünk minden örvény,
Nem tudtuk, hogy mi a
Pompa, ragyogó fény.
Szóval akkor, mikor
Kis gyerekek voltunk,
Mikor mint csecsemők
Porba játszadoztunk.
Hej! hová is tüntek
Ama pótolhatatlan
Idők, mit csak egyszer
Él a halhatatlan.
Homálylyal fed ez be
Minden együgyűséget,
Fátyollal takar be
Lángészt és tehetséget.
Felismerhetetlen
Benne a kincs és rozsda,
Csak idők multával
Hajt ki első virága.

Ki miként plántálja,
Gondozza a rügyeket,
Akként szedi róla
Egykor a gyümölcsöket.
Óh, dicső gyermekkor!
Ifjuságunk szülője,
Óh ifjúkor! annyi
Küzdelmünknek kezdete!
Méteorok voltatok,
Melyek hamar elégnek,
Vagy pedig üstökösök,
Mik ismét vissza térnek.

Óh! ha álmodnék...

Óh! ha álmodnék oly nőről,
Aki hű volna,
Ki nem lenne csalfa ahhoz,
Kit szeret soha.
Kin nem fogna e világnak
Kétes csábjai,
Sem a fényes hitszegések
Rút ábrándjai
Kiről vissza hullna minden
Kéjnek varázsa,
Ki kétség és remény között
Szirtként állana,
Kit a habok nem fognának
Semmi szín alatt,
Kárba veszne szerelméért
Minden áldozat.
Óh! ha álmodnék ily nőről!
Vajha birhatnám!
E világnak kincseiért
Oda nem adnám.

Isten.

Utolsó teremtései Istennek,
Kiket Ő saját képére teremtett,
Megfeledkeznek ma-holnap Ő róla,
Annyira sok e fajnak a salakja.

Ugyan ugyan mi is lenne belőle,
Ha a földön minden ember jó lenne:
Ha nem lenne gonosztevő, vagy csalfa,
Kikkel Isten a többit megpróbálja.

Mig ez a föld tengelyén bir forogni,
Addig gonoszokat is fog hordani;
Majd ha egyszer járásából kizökken,
Akkor tudják sokan meg, hogy van Isten.

Kicsoda is voltaképen az Isten?
Mikor Őtet nem látta még senki sem;
Máskülönben a lelkünket sem látjuk,
Mégis azért létezését jól tudjuk.

Az Isten is lélek lehet bizonnyal,
Atyánk, bíránk, teremtőnk is egyúttal;
Isten létét ember ne vond kétségbe,
Mert csak múló bugyborék vagy előtte.

Istenem...

Istenem, de szép egy leányt látok!
Bája előtt elbűvölve állok,
Össze szedem minden bátorságom,
Megszólítni mindjárt megpróbálom.

Megszólítom, tud e válaszolni?
Megkérdezem, tudna-e szeretni?
Megkérdezem, szabad-e a szive?
Avagy régen másnak van igérve?

Istenem, de szép egy leányt látok!
Arca márvány, szemei gyémántok!
Termete meg egy gyönyörű nád szál,
Mással szeret, csak az benne a kár!

A tenger közepén...

A tenger közepén kopár szirt a szivem,
Rajta fű vagy virág, de talán moh sincsen,
Hajós elkerüli, mint veszélyes helyet,
Madár nincsen rajta, mert elhagyott, rideg.

Parányi létemre, egy tenger vagyok én,
Kopár sziget szivem, e tenger közepén,
E sívár szigetre van száműzve neved,
Rajta hontalanul bujdosik szerelmed.

Tanyán lakunk...

Tanyán lakunk, csöndes kicsiny tanyán!
Erdő díszlik az udvarunk alján;
Erdő díszlik, enyhet adó bokor,
Bogár, madár benne versenyt dalol.

Tanyán lakunk, csöndes kicsiny tanyán!
Virág díszlik a kis kertünk alján;
Kis kertünkben van tulipán, rózsa,
Kis mennyország a földre leszórva.

Tanyán lakunk, csöndes kicsiny tanyán!
Ahol madár s lepke röpked a fán;
Udvarunknak minden kis darabja
Egy-egy tájkép a pamarámába.

Tanyán lakunk, búza-termő tanyán!
Isten áldás halmon és barázdán,
Mig látásunk a rónán megtörik,
A két kezünk össze kulcsolódik.

Mint egy...

Mint egy fej káposzta, olyan
Ami hazánk: Magyarország,
Csak az kár, hogy levelébe
Mások töltenek rizst, sonkát,
Más asztalára adják fel,
Nekünk csak a torzsa marad.
De még ebből is alig jut
Egy-egy sovány, hitvány falat.
És mi nem a szakácsokat
Kergetjük el a konyhától,
Koldus bottal magunk megyünk,
Bujdosunk ki a hazából.

Rég elmult…

Rég elmult a tavasz,
Vége van a nyárnak,
Az ég láthatárán
Hófellegek járnak.
Rezeg a falevél,
Megzörgeti a szél,
Vele búcsú nélkül
Bús vándor utra kél.

Mozdul a szivem is,
Nagyot dobban néha,
Ugy bele nyilallik —
Majd elpattan húrja.
Válni akar ez is,
Nem is tudom mitől,
Hűtlen barátoktól,
Aranyos vidéktől.

Az erdőt, a mezőt
Elhagyni még semmi,
Hűtlen barátoktól
Könnyü megválni.
De mikor egy leány
Int búcsút messziről,
Ez az, mitől a sziv
Dobog, remeg, szédül!

A sárga ló.

Nem akar a sárga enni
Bent az istállóba,
Hasztalan van teli jászla,
Szinültig zablója.
Nem nyul hozzá, nem érinti,
Még bele sem harap,
Hiába van zablójába
A ropogós abrak,

Nem akar a sárga enni,
Talán bizony beteg...
Búsan süti le a fejét,
Ugy nézi a földet.
Megsímítja a gazdája,
S a szénát előtte
Föl föl rázza, még sem eszik
A sárga belőle.

Nem akar a sárga enni!
Pedig a gazdája
Puha szénával és zabbal
Folyvást kinálgatja:
De a sárga mintha mondná
Bús lesütött fővel:
Ezelőtt kellett volna igy
Vagy tiz esztendővel.

Nem akar a sárga enni!
Mintha haragudna...
Ott heverész az oldalán
Bent az istálóba.
A gazdája megsímítja,
De hideg a bőre,
Hideg biz', mert jó ideje,
Hogy rá van már hülve!

Messze van...

Messze van a, messze van a
Magas ég a földtől,
Én is olyan távol vagyok
A szülő földemtől.
Messze vagyok, messzebb me-
Tovább űznek mindég, [gyek
Távolabb űz az a szikra,
Amely keblemben ég.

Keblemben ég a csalódás
Olthatatlan lángja,
Az űzött el, az űz innen,
Maga előtt tova,
Addig vezet, addig kísér,
Mig csak birok menni,
Amig egyszer kimerülök,
Le fogok roskadni.

Messze van a, messze van a
Fényes nap a holdtól,
Én is olyan távol vagyok
A boldogságomtól.
Keresem a boldogságom,
Amit elvesztettem,
De látom, hogy idegenben
Soha meg nem lelem.

Haza megyek, mert a remény
Haza hív engemet;
Hátha bölcsőm darabjai
Majd nyomra vezetnek.

Pünkösd Idusán.

Pünkösdkor, pünkösdkor!
Piros pünkösd napján!
Meleg sugár mellett
Madár dalol a fán.
Illatos, virágos
A mező viránya,
Bevezet bennünket
Egy tündér-világba.

Pünkösdkor, pünkösdkor!
Rózsás pünkösd napján,
Fűre és virágra
Illatos harmat száll.
Merre jár, merre kél,
Áldás fakad nyomán,
Hogy ez az öreg föld
Ne maradjon árván.

Talán nem is víz az,
Talán nem is harmat?
Mit pünkösd múzsája
A földre lehullat;
Az ég örömébe
Hullat le konnyeket,
Vagy a föld siratja
Az eltévelygőket?

Pünkösdkor, pünkösdkor!
Pünkösdnek Idusán,
Lent van a Szentlélek
E földnek trónusán.
Szét küldi világát
Az emberek közé,
Az vonza lelköket
A mennyország felé.

Kietlen éjjelen...

Kietlen éjjelen
Dobbant meg a szivem,
Mint harang, mely temet.
A szerelem lángja
Kicsapott mint láva,
Égetvén engemet.
Bombát rejtegettem
Bent égő szivemben,
Féltem, hogy felrobban,
Azért én e tűznek,
Lángra gyúlt szivemnek
Oltásához fogtam.
De az elem futott,
Bár a harang zúgott,
Késő volt a mentés;
Még egy perc és robban,
A mentést elhagytam
Keresve, hol a rés.
Hallom e harangot,
Amely most is zokog,
Amely most is temet.
A sírba juttatott
Egy ábránd világot:
Első szerelmemet.

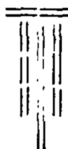

A Szabadság levele.

Sok száz évekkel ezelőtt
Az akkori nemzedékek
Egy hasznos emlék keretének
Szerkesztésébe kezdettek.
Az volt céljuk e kerettel,
Hogy az utókor hadd lássa:
Hogy az akkori népnek is
Volt már nemes gondolatja.
Ámde e nemes levelet
Akkor be nem fejezhették,
Mind kihaltak, mind kidőltek,
Akik a tollat felvették.
Majd évszázadok multak el
És a levél nem lett készen,
Pedig mellőle kihaltak
Százakan és ezereken.
Sokan már-már befejezni
Akarták, mikor a halál
Elüté tőlük a tollat
A legnemesebb témánál.
Sokszor pedig a zsarnokság
Tépte széjjel a levelet,
Mig írójának hontalan
Bujdosni, szenvedni kellett.
Hányszor érte a szerzőjét
Babér helyett tövis érem,
Hányan haltak meg érette
Üldöztetve, vagy börtönben.

Áll e levél mai napig,
De nincsen még befejezve,
Nincs, aki e nemes témát
Örökre lepecsételje.
Akadnak nemes emberek,
Kik folytatják az írását,
Mig a hatalmas zsarnokok
Egyenkint szét nem morzsolják.
Kiknek érdekükben áll, hogy
E levél készen ne legyen,
Mert ennek tartalma hirdet
Szeretetet az emberben.

Szabadságnak nevezték el
Ezt a magasztos levelet,
Amelynek tartalma alá
Egy néhány sort én is jegyzek.
Bár lenne már befejezve
E régen keltezett levél.
Seperné szét tartalmát a
Zúgó vihar s zokogó szél,
Mert viharnak kell még jönni
Ami aztat szét terjessze,
Vihar után lesz csak tiszta
Létünknek homályos ege.

Az elfáradt...

Az elfáradt utas
Forró melegségben,
Utjában ha talál
Hűs fának enyhére,
Lefekszik árnyába,
Kipihenni magát,
Hol a nap nem éri,
Nem perzseli arcát.

Fa voltál, óh leány!
Én elfáradt vándor,
Utam melleted vitt
S én voltam oly bátor,
Hogy megpihenhessek
Koronád enyhébe.
Mig a nap hanyatlik,
Szünik melegsége,
Oly andalító volt
Árnyadban pihenni,
Suttogó ágaid
Meséjét hallgatni.

Azon vettem észre
Magam, hogy az álom
Elnyomott, nem voltam
Többé e világon.
Fönn voltam valahol
A hetedik égben,
Legszebbik tündérnek
Aludtam ölében.

Mire fölébredtem,
Eltünt a fa és én
Feküdtem egy barlang
Mélységes fenekén.

Mi nekem!...

Mi nekem a szél!
Mi nekem a hő!
Mi nekem e vihar!
Én nem érzem,
Én nem látom,
Bár elnyelni akar!

Bár dühöngjön
Kint az orkán,
Tépje ki a fákat!
Vagy nyelje el e világot,
De nekem
Nem árthat.

Keblem vulkán,
Szivem etna:
Mind a kettő tüzes,
Mint rabszolgát
Kegyetlenül
Kínoznak engemet!

Édesebb...

Édesebb a méznél,
Magasabb az égnél,
Erősebb az oroszlánnál,
Mélyebb is vagy a pokolnál
Óh, te szerelem!

A délig nyitó.

Volt egyszer egy kertben
Sok szép virág,
Volt benne liliom,
Rózmaring ág,
Volt benne rózsafa
S ibolya is.
De a legszebbik volt a
Délig nyitó,
Csengő virágjával,
Mint egy alvó.
Ki csak délig tárja
Ki szemhéját,
Délután folytatja
Csöndes álmát.
Meglátta a kertész
És gondolta,
Talán nincsen neki
Futni hova,
Azért hunyja délbe
Be a szemét,
Igy akarja födni
A szégyenét.
A kertész keritett
Egy fa-karót,
Fölsegítette rá a
Délig nyitót.
De a délig nyitó
Nem szerette,
Hogy ő e rút karót
Ölelgesse.
Nem tetszett neki a

Ragyás karó,
Mikor ő egy bájos
Délig nyitó.
Ott hagyta hűtlen a
Görbe karót,
Lemászott a földre
S aztán igy szólt:
"Inkább száradjon ki
A gyökerem,
Mint sem ilyen rút fa
Tartson engem."
Mikor ezt a kertész
Meghallotta,
A hiu virágot
Kigyomlálta.
Elültette ki a
Sövény tőbe,
Hadd törjön meg ott a
Büszkesége.
A büszke szép virág
Igy járta meg.
Mit tett? hát a sövényt
Ölelte meg.
Most is ott virít a
Sövény keblén,
Szerény mosolygás ül
Álmos szemén.

Csillagtalan...

Csillagtalan borus éjjel
Tele sötét bús képekkel,
Minden részen rém kísértet,
Boldog, akit nem kísért meg.

Csillagtalan bús éjszaka,
Járok benne botorkálva,
Lassan jutok csak előre,
Hogy ne vegyen senki észre.

Aludjatok, aludjatok!
Hogy hol járok, ne tudjátok,
Ti reátok semmi gondom,
Keresem a boldogságom.

Boldogságom hagytam én el,
Azért járok sötét éjjel,
Ágyamból a nehéz gondok
Kikergetnek, nem nyughatok.

Óh boldogság! te égi fény!
Jövel, ragyogj éltem egén
Reménységem immár kihalt,
Jövel, hozz rá piros hajnalt.

Óh leányka...

Óh leányka, ha azt tudnám,
Hogy boldog leszek veled,
Eldobnám e repedt lantot
Követnélek tégedet.

Rózsa lennél ..

Rózsa lennél, rózsa,
Ha tövised volna,
Virág lennél, ha kebledben
Egy sziv nem dobogna.

Angyal lennél, angyal!
Ha birnál szárnyakkal,
Mennyországba repülhetnél
Ennyi kecscsel, bájjal.

Nőnek tul szerény vagy,
Angyal meg nem lehetsz,
Véleményem szerint
Tündérnek kell lenned.

Szivem...

Szivem egy kiásott akna!
Belőle a kincset
Kibányászták, kiaknázták
És maguk közt felosztották
A hűtlen emberek!

Csak egy...

Csak egy ez a világ,
Egy az élet benne,
Ez egyet is elköltöttem
Valakit keresve.

Ha száz világ volna,
Ezer élet benne,
Ha téged nem találnálak:
Kimennék belőle!

Napról, napra...

Napról-napra csak szenvedni,
Egy parányit sem élvezni,
Csak vonni a nehéz igát,
Amit a megélhetés ád;
Gyönyört hírből sem ismerni,
Nem érdemes ma már élni!

Testben, lélekben egyaránt
A bánat a díszlő palánt,
Könnyel van locsolva töve,
Hogy ne száradjon gyökere.
Lelkünket lassan emészti,
Nem érdemes ma már élni!

Madár boldog, ha danolhat,
Ha látja a nyíló tavaszt;
Virág szintén örvend ennek,
Szebbet virít, jobban éled.
Csak az embert nem érdekli,
Nem érdemes ma már élni!

Madárt nem bántja a párja,
A rózsát sem a szomszédja.
Ők szép békességben élnek,
De az embernek nem lehet;
Egyik a másikat eszi:
Ezért nem érdemes élni!

Haza tértél...

Haza tértél immár oda
Reményekkel megrakodva,
Ahol egykor annyit jártál,
Hová már annyira vágytál,
Abba régi kis faluba,
Kis faluba!

De hát kérdem, mi vezetett?
Ismét oda vissza téged,
Honnan egykor ugy jöttél el,
Hogy megunt ott neked a hely,
Ahol nincsen már szeretet,
Nincs szeretet!

A honvágy az, mely haza vitt,
Mely nem hagyott nyugodni itt?
Vagy valami ismeretlen
Erő támadt a szivedben,
Idegenből mely haza vitt,
Mely haza szított!

Vagy a csalódás vitt haza?
Nem lévén lelkednek nyugta,
Amig egyszer szép csendesen
Áteveztél a tengeren,
Abba régi kis faluba,
Kis faluba!

Szent...

Szent a vándor előtt
Hazája képe,
Rajta csüng, mereng
Bánatos képe, lelke.

Ha reá tekint,
Könnyekre fakad;
Ha soká nézi,
Szive meg szakad!

Ott fent!...

Ott fent a magasban
Nem ugy van mint itt lent!
Ott minden szeretet,
Ott minden lélek szent.

Ide lent semmi nincs
Ugy mint a magasban,
Itten minden csalárd,
Ez a bűn tanyája.

Sok király a földön,
Csak egy Ur az égben,
Ez is mily külömbség
Ott fent és ide lent!

Óh...

Oh leányka! te tündér vagy,
Varázs pálca nálad!
Csak egyet kell legyintened,
A kiásott kincsek helyett
Ezer annyi fakad!

Petőfi.

Petőfi szinész korában
Sokat szenvedett, vándorolt,
Vasút nem lévén még akkor,
Igy legtöbbet csak gyalogolt.
Mehetett volna kocsin is,
Ezt pedig azért nem tette:
Földhöz ragadt szegény lévén,
Nem volt pénze fiakerre.
Egy ily alkalommal történt
Vele ez a furcsa eset,
Mikor terve szerint útja
A Tiszán keresztül esett;
Ám de pénzét otthon hagyta,
Zsebében egy garas sem volt;
S ez a körülmény tervének
Kellő közepébe vágott.
Mert garas nélkül a Tiszán
Átal jutni nagyon bajos,
Mert a révész köszönömért
Nem hajtja át a csolnakot.
Petőfi tudta, hogy ami
Nehéz, egy sem lehetetlen,
Korántsem esett kétségbe,
Hogy miként jut át a vizen.
A révész öreg ember volt,
S ugy látszott, hogy nem is kapzsi,
Sem pedig valami serény,
Mert csak nem akart mozdulni.

Bátyám! — folytatta Petőfi —
Pénzem nincsen, az szent igaz,
De adok egy jó tanácsot,
Mi többet ér, mint sok garas.
Az öreg szabódott sokáig,
Amig végre reá állott;
Mentegetődzések között
Ragadta meg a lapátot.
Igy a Tisza síma tükrén
Szerencsésen átjutottak.
A költő nagy örömére
Talajt érzett lába alatt;
Titokzatosan mosolygott,
Közbe kérdezte a révész:
Miből áll hát az a tanács,
Amit neki mondani kész?
Édes bátyám! az a tanács,
Mit kendnek tudok mondani
Az, hogy máskor ne hagyja kend
Magát igy bolondnak tenni!
Felfortyant az öreg révész,
Megragadta a lapátot,
De akkorára a költő
Berken, füzesen túl hágott!

Hiu ábránd...

Hiu ábránd, kétes jövő,
Nagyra törő remények!
Mindég voltak, vannak, lesznek,
Mig e világ világ lesz.

Már Ádámnak...

Már Adámnak az élete
Nem volt más, mint egy regény,
Éváé meg dráma, zománc,
S elbeszélő költemény.

Dráma, óda és epika
Már e világ kezdete,
Mivel fogod bevégezni
Egeknek nagy Istene!

Gábor napkor.

Neved napján a szellőnek
Lágy fuvallatára,
Olvad a hó az útfélen,
Víz fakad nyomába.

Ködös idők háta megett
A tavasz tündére,
Titokzatosan mosolyog
S koszorú kezébe.

Koszorúja fűzérjéből
A legszebbik rózsát,
Névnapodnak emlékére
Te neked nyujtsa át.

Nagy apámhoz.

Ha láthatnálak még egyszer,
Mint régen gyermek koromban,
Ama vidám nyári estéken
Családi boldogságodban.
A leáldozó nap fénye
Szórta reánk sugarait,
A szellő ősz fürteiddel
Üzte szerény játékait.

Ha láthatnálak, mint akkor
A tornácon üldögélve,
Ama régi jó időkről
Pipa szónál beszélgetve,
Beszéd közt a szótalanság
Meg meg idézte a csendet,
Akkor én igy rimánkodtam:
"Folytassák még a beszédet".

Ha láthatnálak mint akkor!
Kilenc esztendős homlokkal,
Mint gyermek mit sem törődve
A világ sok gondjaival.
És te nyolcvan éves lennél,
Éppen ugy, mint tíz év előtt,
Üldögélvén ama régi
Hosszu lócán a ház előtt.

De mért nem láthatlak többé?
— Legalább a ravatalon —
Hol elszenderült szemekkel
Magához hív a nyugalom.
Hol annyian sírni fognak,
Én is ott szeretnék lenni,
Tetemed a temetőbe
Ének szóval kikísérni.

Multad...

Multad szeplőtlen liliom,
Jelened gyöngyvirág!
Jövőd csupa rózsa erdő,
Csupa szellem világ.
  Léta vizének partján,
  Boldogan állsz te leány.

Multam rideg, mint jégdarab,
Jelenem sivatag;
Jövőm titkos, bíbor fényű
Tavaszi alkonyat.
  Hogy lehetne e mély űrt
  Áthidalni közöttünk!

Ez az élet...

Ez az élet semmi,
Ez az élet álom!
Ennek is én már a
Vége felé járom.

Megvethetel...

Megvethetel, gyűlölhetel,
  Mit én bánom!
Ez az élet ugyis csak egy
  Nehéz álom!
Hogy beszédem nem csalárd,
  Majd meglátod oda át!

Én Istenem...

Én Istenem, mi lenne belőle,
Ifjúságom ujra elő jönne!
Gyermek lennék, amint régen voltam,
Gondtalanul játszanék a porban.

Ifjú lennék, duzzadó kebellel,
Forró szivvel, gazdag reményekkel,
Nem ismerve az élet útjait,
Útjainak göröngyös részeit.

Dísztelen az emberiség fája,
Életében egyszer dől virágba.
Hogyha egyszer elhirvad szirmai,
Soha többé nem tud virítani.

Óh, Anyám!

Óh, anyám! miért e boru,
Hogy homlokod oly szomoru.
Ha rám nézel, olyan bús vagy,
Talán nem vagyok jó fiad!
Vagy félsz, hogy szived föl nem lel,
Mert egykor a világ elnyel.

Oh! csak tekints fel az égre,
Arra gyönyörü szép kékre,
Mondd! látsz-e ott egy csillagot?
Lásd, az a csillag én vagyok.
Mig e csillag ragyog neked,
Addig igaz fiad leszek!

Levél egy leányhoz...

Szeretve légy leány!
Igy köszöntve téged,
Tudom nem volt ennél
Még szebb köszöntésed.
A gazdag magyar nyelv
Bár száz bájjal beszél,
Nem tartalmaz szebbet,
Nemesebbet ennél.

Olyan a szeretet,
Mint a kincses bánya,
Amelynek nyiljon bár
Száz felé aknája,
Nem fogy ki belőle
Soha a drága kincs;
Özön van mindenütt,
Bár száz felé tekints!

Szeretve légy leány!
Mig e földön élel,
Mig látod a napot
S a csillagot éjjel;
Legyen életednek
Napja a szeretet,
Az hintsen szivedre
Öröktűz meleget.

Te, ki most az élet
Hajnalába léptél,
Szemed előtt nem látsz
Egyebet még fénynél,
Amely fény körülvesz
Rózsaszínü sávval,
Himbál, játszik veled,
Mint gyermek a bábbal.

Eme fénynek ne higyj!
Ez csupán kísértés,
Mely csak azt vizsgálja,
Hol sziveden a rés,
Melyen besurranjon
S a szived talaját
Saját műhelyévé
Alakíthassa át.

Ha övé a műhely,
Ur nem vagy te már ott,
Mert kebled trónusát
Elfoglalja legott.
Csalogat, hízeleg,
Ingerkedik véled,
Végre a bukáshoz,
Sülyedéshez vezet.

Mi férfiak! vagyunk
Sokkal erősebbek,
Mégis sokszor a vész
Partjáról térünk meg.
Elragad az eszme,
Melyért lelkesülünk,
Melyért vésznek, gondnak
Csolnakára ülünk.

De a férfi, az más,
Kinek a pályája
Sok ízben szédítőbb
Magasra ragadja,
Magasba ragadja,
Hol a légkör hideg,
Hol nagyon gyakran jár
Orkán, jeges felleg.

A férfi egész más!
Még ha elesik is,
Elcsigázott szárnyán
Újra emelkedik.
De hogyha a nőnek
Megsikamlik lába,
Örökre vége van,
Lent hal meg a porban.

Nőnek lent a tűzhely
Adatott örökül,
Ott fönt a magasban
Az ő feje szédül.
A hatalom olyan
Fáklya a kezében,
Mely hamar tövig ég
S reá sül kezére.

Hogy szeretve legyél,
Mint említém föntebb:
Légy jó, hű, óvatos,
Örökké erényes.
Fövényre ne építs
Soha fellegvárat,
Engedd át az ábránd
Magasb részét másnak.

Igy leszel szeretve,
Becsülve mint illik,
Szeretet kísér el
Egészen a sírig.
Még onnan is meg tér.
Övéid szivébe.
Phőnixként feltámadsz,
Élni fogsz örökre.

Délibábos hazád
Kalászos rónája,
Kétségbeesésed
Soha meg ne lássa.
Szived ha megdobban,
Méltó tárgyért tegye,
Higyj, reméij! és legyél
Viszont szerettetve!

Lefeszítették...

Lefeszítették a
Koporsó tetejét,
Kállai Juliskát
Benne elhelyezték.
Tizenhét éves volt,
Amidőn a lélek
Elhagyta szép testét
És az égbe tért meg.
Akik csak ismerték,
Nem tudták feledni,
Siratta szülei
S minden rokonjai,
De még szüleinél
Is jobban siratta:
Szirmai Kálmán, a
Szive választottja.
Ereje elhagyta
Néma fájdalmában,
Eltemette kedvét
Juliska sírjába.
Lassan hirvadt Kálmán
Juliskája után,
Nem hozhatta vissza
Örömét más leány.
Nem láthatta többé
Ama kék szemeket,
Melyben egykor vélte
Számára az eget.
Melylyel egykor földi
Boldogságát szőtte,
Az az ajk elnémult

Számára örökre.
Az a sziv, amelyért
Az övé fellángolt,
Lent fekszik a sírba,
Örökre elnémult.
Nem volt hát méltatlan
Kálmánnak fájdalma,
Sem éjjel, sem nappal
Nem talált vigaszra,
Amíg egy szép reggel
Szive keservében
Elhagyta falúját
Búcsútlan, örökre.
Temetőbe betért,
Hol kedvese sírján
Sokáig kesergett,
Tőle elbúcsúzván.
Emlékül sírjáról
Egy virágot tépett,
Mit sokszor megcsókolt
És keblébe rejtett.
Ugy ment el e helyről,
Mint megtépett virág,
Szive nem szakadt meg,
Elnyelte a világ.

Aratáskor.

Isten hozott, te áldott aratás!
Legkedvesebb vendége a nyárnak,
A te gazdag arany kalászidra
Az emberek oly nehezen várnak.

Keresztekkel ékesített fejed
Milliók szeméből könnyet csal ki,
A szegény a dúsgazdaggal együtt
Szivből örvend, az Istent dícséri.

Mikor a pór sarlóját bemártja
Búza-tenger duzzadó keblébe,
Hálát rebeg az egek Urához,
Könnyesepp ragyog két fénylő szemében.

Nálad nélkül rideg volna a föld,
Te vagy annak áldott koronája,
Melyet Isten a hetedik égből
Ajándékul küld le homlokára.

Isten hozott, te áldott aratás,
Örömömet szórom kalászidra,
Sóhajtásim ég felé szárnyalnak,
Te hozzád száll, teremtés nagy Ura!

Meghalt...

Meghalt Tóth Erzsike!... hat legény kivitte,
Az egész falúja könnyezett felette,
Halála okául sok félét beszéltek,
A doktor azt mondta: tüdővészben halt meg!

Azután sokáig volt még beszéd tárgya,
Pedig az igazat csak egy legény tudta.
Aki megmondhatná, — ha kérdeznék tőle,
Hogy mi vitte Erzsit a sírba, — a földbe!

Mi az emlék?

Mi az emlék? mi volna, az nem más,
Mint lélekből származó sóhajtás,
Melynek szintén két faját ismerünk,
Az egyik búnk, a másik örömünk!

Dúsgazdag lakoma a szeretet,
Melyből mindenki ingyen részt vehet.

Két keze van...

Két keze van az időnek,
Ki tudja, hol tett reá szert,
Egyikkel gyógyít örökké,
A másikkal meg sebet ejt...

Sok szivnek...

Sok szivnek gyöngébb a húrja,
Mint a fűzfa hegedűnek,
Elpattan mihelyt érinti
Ujjai a sors művésznek.

Tudom...

Tudom, hogy nem szép az élet,
Mégis óhajtanám véled
Leélni napjaimat.
Hátha a te áldó kezed
Hozzám hajtaná az eget,
Betöltné álmaimat.

A sziv...

A sziv forr, él, tovább szeret;
Vagy kihül, de el nem feled.

Dal a tengerről.

Hullámzik a tenger vize,
Kellemesen zúg a habja,
Az én szivem a tiednek
Olyan igen régen rabja,
Rabjává lett, még a midőn
Legelőször megláttalak;
Már attól a perctől fogva
Szerettelek, imádtalak.

Megszerettem a mosolygó
Nefelejts szín kék szemedet,
Melyben véltem feltalálni
Már itt a földön a mennyet.
Hej, de ez a két szép gyémánt!
Éppen ez lett a gyilkosom,
Érte kellett messze földre
Elbujdosnom, vándorolnom.

Nem nézhettem, hogy bálványom
Másat fogadott kegyébe,
Más mosolygott nefelejcs szín
Gyönyörű két szép szemébe.
Mig engemet a csalódás
Olthatatlan kínos lángja,
Mint vesztett félt, bekergetett
Feledni a nagy világba!

Hullámzik a tenger vize,
Játszik a szél a fodrával,
Lassú hajónk síma tükrén
Vajon mikor halad által?
Ugy szeretnék által lépni,
Átugrani a korláton,
Kikötni ama nem ismert
Sírontúli állomáson.

Áldozó naphoz ne fűzz reményeket,
Piros sugarai megcsalnak tégedet.

A szivnék a szeretet
Élő forrása,
A melyből erőt merít
Önön magába.
Vele mint láng, föléled!
Nála nélkül nincs élet!

Voltak...

Voltak sok jó barátaim,
De volt egy lelkemnek fele,
Kitől még kora tavaszban
Elsodort a vihar szele.
Talán éppen a távolság
S a hontalanság zománca,
Vagy a kölcsönös szenvedés
Volt, mely szivünk össze vonta.

Széles...

Széles tenger a boldogtalanság,
Rajta piciny csolnak a boldogság,
Amely mikor túl vagyon terhelve,
Bemerül a hullámzó tengerbe!

Hol sok az árva..

Hol sok az árva, elhagyatott,
Szeretetet ne keressünk ott;
Hol kerüli egymást a szomszéd,
Hiányzik ott az egyenlőség.
Ahol pedig e kettő nincsen,
Áldás, béke ott mit keressen.

Parányi...

Parányi kéj a szenvedély,
De ha egyszer rabja levél,
Hogyha kezet fogtál vele,
Rimánkodhatsz, hogy eressze,
Olyan erős levente,
Nincs erő, mely legyőzze.
Milliószor megpróbál,
Kinevet, ha elbuktál!

A lányt nem kell felkölteni,
Hadd álmodozzon szépeket.
Ébren lenni, virrasztani
Lesz módjában, ha férjhez megy!

Levél barátomhoz.

Felelj nekem e levélre
Mihelyest megkapod,
Rögtön írjál, ne hallogasd,
Mert kiváncsi vagyok
Megtudni, hogy ugy van e még,
A hogy egykor régen,
Mikor együtt sétálgattunk
Kint a falú végen,
Hol cigányok sátoroztak,
— Most is ugy tesznek e? —
Kertek alatt, lent a réten
Repdes-e a fecske?
Üldözik-e a gyerekek,
Mint egykor mi tettük?
Kalapunkkal ingerelve
Játszadozva velük.
A legények a lányokhoz
Eljárnak-e este?
Fonókába, fosztókába
Folyik-e dal, mese?
Hát a nagyok, a felnőttek
Ha ütik a dobot,
Kárhoztatják-e a kincstárt
S vele az urakot?
Szidják-e most is a zsidót,
Ugy mint régen tették,
A vagy kiegyenlítődött
E régi ellentét?
Ha vándorló, szegény árva
Megyen szállást kérni,
Ugy van e még, mint régen volt,
Adnak-e még neki?

Ha meghúzzák a harangot
Szépen, három sorra,
Mennek e még oly szép számmal
Öreg templomunkba?
És a lelkész halk sóhajjal,
Ha imára gerjed,
Akad-e még öreg asszony,
Ki kesereg, könnyez?
Ha említi azokat, kik
"Ide nem jöhetnek",
Vannak e, kiknek szemeik
Könnybe rengedeznek?
Mikor szól a lélekharang
Temetésre intve,
Mennek-e még oly szép számmal
A temetésekre?
Könnyeznek-e, ha az özvegy,
Szülő, testvér, árva,
Reá borul fájdalommal
Ama négy deszkára?
Ha említi azokat, kik
Messze, messze járnak,
A bányákban a halállal
Járnak, cimborálnak.
Felelj nekem e levélre!
Rögtön ha megkapod,
Ne hallogasd, add tudtomra,
Mert kiváncsi vagyok
Megtudni, hogy ugy van e még
Ahogy egykor, régen?
Mikor együtt ábrándoztunk
Oda kint a réten!

Vágyak...

Vágyak, égi vágyak azok,
Melyek bennem most támadtak,
Óhajtanék, mint a madár
Olyan könnyü, gyors szárnyakat.
Mit beszélek! — mint madáré? —
Még annál is könnyebb lenne,
Hogy engem észrevétlenül
Más csillagra által vinne.
Átlebbentne, mint gondolat,
Itt hagynám ez öreg földet,
Mivel köztünk legyen mondva,
Rútul meg untam már őtet.

Vágyak, égi vágyak azok,
Melyek bennem most támadtak,
Óhajtanám, hogy lennék ősz,
S mint haldokló, olyan bágyadt,
Körülöttem az orvosok
Üteremet számlálgatnák,
Hol arcomat nézegetnék,
Hol az óra mutatóját.
És a szárnyak — mint említém —
Akkor lebbentnének tova
Erről a megunt tekéről
Egy boldogabb, szebb világba!

Én a multon...

Én a multon keveset merengek,
Szemem csak a jövőbe tekint,
Amely midőn már-már csüggedezek,
A küzdéshez erőt ad megint.

Jövőmnek bár néha borús képe,
Egy oldala mindig tisztán áll:
Ha gyötör is kínok-mély keserve,
Megvigasztal egykor a halál!

Midőn...

Midőn Isten a nőt megátkozta,
Már a másik percben megsajnálta,
Megszánta a gyönyörü teremtést,
Kihez egykor fűzött oly szép reményt.

Sajnálta őt elhagyni oly árván,
Ahogy kifosztotta volt a sátán,
A bájt, csábot neki oda adta,
Hogy az ördögöt magához csalja.

És az ördög addig járt utánna,
Amig egyszer szarvát levágatta,
Libériát huzott rút testére,
Udvarlónak csapott vénségére.

Akarod ..

Akarod, hogy az idő repüljön
Gyorsan fejed felett,
Eredj és kedvesed ölébe
Hajtsd le bús fejedet.

És akkor oly álom jő szemedre,
Mely évekig ringat,
Mégis, ha felébredsz, rövidnek
Fogod találni azt.

Akarod, hogy az idő megálljon
Egyszer fejed felett,
Eredj és mondj búcsút egy pár évre
Attól, akit szeretsz.

És mindjárt a percek hosszabbodnak
S lesznek ezer évek:
Az esztendők, melyet kedvesedtől
Külön válva töltesz!

❦

Az élet tanított meg szenvedni,
A szenvedés tanított meg élni;
Ugy e földön, miként fent az égben
Kölcsönösségen alapszik minden!

A szeretet...

A szeretet örök!
A jóság végtelen,
Gyümölcsét élvezzük
Folyvást minden lépten.
Halál nem bir vele,
Sőt fényt vet reája,
Övé lesz az üdvnek
Dicső koronája!

Milyen...

Milyen szép dolog ha egy nő
Egy férfival egyet ért
És értelmök olyan tartós,
Hogy az oltárhoz elért.

Még akkor sem szakad szála,
Együtt ballagnak tovább,
Egészen egy hosszu élet
Zajgó hullámain át.

Milyen szép dolog ha egy nő
Egy férfival egyet ért,
Képeznek ketten egy testet,
Egy családot és egy vért.

Holdvilágos...

Holdvilágos éjszaka volt,
Haza felé igyekeztem!
Mellettem egy ifju leány
Lépdelt, kit haza kisértem.
Álmaimból felriadva
Bánatosan hozzá szóltam:
Oh mond! te szép szőke kis lány,
Hiszel-e a csillagokban?

Reám nézett, én az égre,
Tekintetét kikerültem.
Le ne olvassa arcomról
A kérdést, melyet feltettem.
Igy ballagtunk lassan tovább
Holdvilágos éjszakában,
Mig én ismét megkérdeztem:
Hiszel-e a csillagokban?

Akkor sem szólt, — telt az idő,
Kapujokig elérkeztünk,
Ahol a véletlen folytán
Egymásba fonódott kezünk.
Ismét feltettem a kérdést,
Persze előbb megcsókoltam!
Ugyan édes kis angyalom:
Hiszel-e a csillagokban?

A lány eltünt karjaimból,
Megragadta a kilincset,
De mielőtt kinyitotta,
Rám még egyszer vissza nézett,
Bánatosan igy szólalt meg:
Míg én az égre bámultam,
Azt akarom mondani, hogy:
Hiszek már a csillagokban!

Gyerek voltam...

Gyerek voltam, amidőn ajkamról
Fölhangzott már a szerelem;
Gyerek voltam, midőn egy szép lánynak
Már az ölében pihentem.

Azóta nagyon sok idő mult el,
Ama leány régen boldog,
S én a föld ellenkező oldalán
Még mindég egyedül bolygok.

Csak álmomban jelenik meg néha
Egy fehér arcu leányka,
Mintha ő űzne engem szüntelen
Egyik helyről a másikra.

Óh költészet.

Óh költészet! Isteni költészet!
Hűtlenségemért nekem meg engedj,
Hogy szellemem mással foglalkozott,
Amig téged hűtlenül elhagyott.

Elvoltam én foglalva egyébbel,
Embereknek rút szeszélyeivel,
De most hozzád ismétlen megtérek,
Alázattal engedelmet kérek.

Bocsáss meg, hogy elpártoltam tőled,
Ábrándjaim, hogy te nem szőhetted
Ott, abban az anyagi világban,
Más vér kering az ember agyában!

Töröljük le...

Töröljük le a nőnek könnyeit,
Ne engedjük őket keseregni,
Addig, amig képesek vagyunk
Bánatjokat vigasszal enyhítni.

Mert lehet nekik még oly keservek,
Mit enyhíteni nekünk nem lehet.
Ki tudja, hogy mi vár rájok, kiknek
Hivatásuk áldozat s szeretet.

A néma leány.

Sétálgattam az erdőben,
Sétálgattam fel, alá;
Élveztem a hűs levegőt,
Mely rám önté balzsamát.
Egy-egy aranyos gondolat
Cikkázott át agyamon,
A sok ábrándozásoktól
Túl voltam már magamon.
Egyszer egy park fordulónál
Gyökeret vert a lábom,
Egy szépséges szép leánnyal
Szemtől szembe állottam.
Szemeim oda tapadtak
Igéző orcájára,
Szép szemével ugy nézett ő
Reám, mint egy bálványra.
Nem hazudok, ha azt mondom,
Hogy a szeme kékebb volt,
Mint amilyen kék nyárban a
Tiszta azur kék égbolt.
Én kérdeztem: ki vagy leány?
S ő szemét lesütötte.
Bizonyára a szépségét
Én tőlem szégyenlette.

Amig ajka néma maradt,
A szeme többet mondott,
Melyekből rám a szeretet
Mint tükörből sugárzott.
Később megtudtam a valót,
Hogy ő egy szerencsétlen,
Aki szépsége dacára
Beszélni tehetetlen.
Könnyek jöttek szemeimbe,
Megsirattam, mint gyermek,
Az Istenség ily szépséget
Némává mért teremtett!

Lelkem ..

Lelkem vissza vágyik,
Haza vágyik oda,
Ahol minden emlék neki,
Egy kicsiny faluba.
Ahol a legelső
Álom képet szőttem,
Ahol szét foszladozott a
Legelső reményem!

A házat, az udvart
Csak nem feledhetem!
Akár merre járok-kelek,
Magam ott képzelem
A kicsiny udvaron,
Eperfa enyhébe,
Testvérektől, rokonoktól
Körül vagyok véve.

Az én csillagom.

Istenem, de várva-várom a napot,
Melyen az én csillagom is felragyog;
Vajjon merről jő az égre?
Északról-e, vagy délről?
Avagy nyugatról ragyog fel,
Avagy pedig keletről?

Nem bánom én akár merről, csak jőjjön,
Hogy én reám világosságot lőjjön,
Világosítsa fölöttem,
Mint a hajnal az eget,
Hadd fakadjon a nyomába
Reménység, hit, s szeretet.

Avagy oda marad az én csillagom?
Ragyogását én soha nem láthatom,
Avagy akkor ragyog majd fel,
Amikor már nem élek,
Temetőben, akácfák közt
A sír ölén pihenek.

Tündér álom.

Mi történt velem az éjszaka?
Fent voltam a mennyben, — álmomban!
Nem mentem grádicson sokáig,
Angyalok vittek fel odáig.
Nem volt nagyon bűnös a lelkem,
Mert könnyen felrepültek velem.
Mikor a kapuhoz elértünk,
Az ajtónállónak zörgettünk,
Nyikorgott a kulcs az ajtóban,
Kitárult a mennynek ajtaja.
Tündéri fény ütött meg engem,
Nem tudtam bemenni, elestem.
Az angyalok engem bevittek,
Ott bent egy nyugágyra letettek,
Később egy könyvtárba vittek el,
Mely tele volt vaskos könyvekkel.
Egyre vérrel ez volt rá vésve:
"A Magyar Nemzet Története!"
Olvastam tovább a lapokat,
Melyből megtudtam sok titkokat.
Én akartam tudni belőle:
Milyen nemzetünknek jövője?
Lesz-e béke köztünk avagy harc?
Vértől piroslik a honfi arc!
De mikor én ebbe benéztem,
Fejemet kábulni éreztem.
Harangszó üté meg fülemet,
A mennyei harang szólalt meg.
A nagy lármára fölébredtem,
A könyv tartalmát elfeledtem,
A mennyei nagy könyv helyébe
Vánkosom csücske volt kezembe.

Kossuth apánk.

Letünt a kor, melyben éltél,
Csak emléke maradt reánk,
S ez emlékek legszebbike
Te vagy magad, Kossuth apánk!
Mintha most is köztünk élnél,
Rád gondolva megújjulunk,
Minden tavasz nyilásával
Tégedet mi vissza várunk.
Hogy a szivünk feldobogjon:
Elég neved említése,
Kossuth Lajos! Magyarország
Legnagyobbik büszkesége!

Ha mégegyszer, ugy mint régen,
Ama nagy ceglédi napon,
Díszmagyarba megjelennél
Ott a füzes Tisza parton,
Felszólítnád a nemzetet
Magyar hazánk védelmére,
Megesküdnénk veled újra
A magyarok Istenére,
Hogy a dicső szabadságért
Veled megyünk a halálba.
Kossuth apánk! magyar hazánk
Első honvéd katonája!

Nem haltál meg Kossuth Lajos!
A turini halál madár
Nem birt veled, mert szellemed
Köztünk lebeg, közöttünk jár,
És majd egykor asztrált testben
Megjelensz közöttünk ismét.
Ujra kibontod a zászlót,
A szabadság szent jelképét;
Akkor ismét rettegni fog
A zsarnokoknak a kara.
Kossuth apánk! magyar hazánk
Igazi szent apostola!

Álom! álom! földi ábránd!
Tova szálló könnyü lepke,
Mit tehozzád fűz a remény,
Mit rólad mond a néprege.
Felszálltál te idvezülve,
Elhagyva a magyar hazát,
Azóta millió szivnek
Szállott sóhajtása hozzád.
És te nem feledsz el ott sem,
Áldást kérsz a nemzetedre:
Kossuth apánk! Magyar hazánk
Égben lakó őrszelleme!

A zsidó és...

A zsidó és a magyar paraszt
Fent a tejúton találkoztak,
Míg ama kopott cilindert viselt,
Ez egy zsíros tarisznyát cipelt.
Hová mégy Móric? — szólt emez — be!
Válaszolt, — ujjával felbökve.
Hó komám! .. nem hitted a Krisztust!
Ne fáradj, mert nincsen ott jussod!
— Vár Ábrahám! — vágott ez vissza,
Kebelén helyet ad Jehova!...

Másnap együtt ballagtak vissza,
Bizony, lapos lett a tarisznya!
A zsidónak meg a cilinder
Kicsiny lett, mert nem volt ott fent hely.
Amazt elküldték, mert a zsidót
Ki sem állhatta, mig itt lent volt.
S hogy hitetlen is volt a zsidó,
Volt rovásán csalás egy csomó!
Mikor a földre vissza jöttek,
A sors össze vezette őket;
A zsidó tovább kereskedett,
A paraszt, ő a kocsisa lett!

Mi a mult?

Mi a mult? egy fényes nappal, melyben
Gyönyörködhet milliárdok szeme,
Mennél jobban, mennél tovább nézi,
Annál többet suttog, mesél neki.

Mi a jelen? holdvilágos éjjel!
Amely fényét gyéren hinti széjjel;
Addig sajog, forrong benne keblünk,
Amig vele egyszer megelégszünk.

Mi a jövő? tiszta fényes hajnal!
Mely teli van láthatlan viharral;
A pírjába addig gyönyörködünk,
Mig a vihar elrohan felettünk.

Sírtunk...

Sírtunk, nevettünk, midőn elváltunk,
Magunk sem tudtuk, hogy mit csinálunk,
Csak amikor nem mehettem nálad,
Akkor fogott körül a búbánat!

Urak...

Urak! magatokra vigyázzatok,
Legyetek hűbb, igazabb sáfárok,
Mert az a sok gőg, kéj és kényelem,
Meghosszúlja magát lelketeken.

Mit szóltok majd hozzá, ha odaát
Öltöznötök kell koldus jelmezt, ruhát,
Míg azok a lenézett cselédek
Üdvösségben, boldogságban élnek.

Ti pedig egymás elől bujkáltok,
Gőgötökben szégyelvén ruhátok,
És e mellett fáztok didereghtek,
Okául a szeretetlenségnek.

Hidjétek el, ez lesz a sorsotok,
Alázattal ha meg nem javultok,
Ha tovább is ily gőgösek lesztek:
Az Isten sem irgalmaz tinektek!

Emberek!...

Emberek! emberek! azt mondom én nektek,
Akik napról napra folyton fegyverkeztek:
Az árvák szájából adjuk el a kenyért,
Vegyünk rajta fegyvert, bombát, tüzes acélt.

Az özvegyektől meg a ruhát vegyük el,
Adjuk el aranyért, — fegyverkezzünk jól fel,
Ugy rontsunk egymásnak, miként a vad tigris,
Amelyikünk gyengébb, ölje meg a másik.

Oly sokszor lementünk a földnek gyomrába,
És ott gyilkoltattuk magunkat rakásra,
Menjünk el a száraz földről a tengerre,
Fojtogassuk egymást annak sós vizébe.

Vagy menjünk magasra, fel a levegőbe,
Ott gyilkoljuk egymást, mint vérengző vércse.
Ott szórjunk egymásra tüzet, gyilkot, halált,
Mig vérünk bosszúért az egekbe kiált.

Emberek! emberek! kegyetlen emberek!
Az Isten sem lehet irgalmas tinektek,
Osztályotok lesz jaj, keservek és kínok!
Mert a szeretetet sárba tiporjátok!

Alkony ..

Valóra vált, amit még nem vártam,
Mitől féltem, bekövetkezett:
Elébb jött az, amit megálmodtam,
Elébb jött az esti szürkület!
Ködös idők homályos sávokkal,
Telestele zord ridegséggel ..
Avagy csak egy rövid, nehéz álom
Ingerkedik fájó lelkemmel!

Hiszen még én nem is láttam napfényt,
Már reggelem be lett borúlva,
Andalító, ifju életemnek
Nem volt egy szép, fényes órája,
Amaz évek, melyeket átéltem,
Rakva voltak szenvedésekkel.
Lehetetlen, hogy alkony jöjjön már
Egyesülni fájó lelkemmel.

Átfutottam egy életnegyedet,
Voltam süket, hogyha kellett — vak,
Táplálkozván e silány reménnyel:
Majd egykor szebb napok virradnak.
És ime, e rég várt idők helyett,
Melyet vártam annyi örömmel,
A semmisülés nem várt zenéje
Ütemet ver fájó lelkemmel.

Óh jer! óh jer! te csöndes alkonyat!
Válts meg innen minél hamarább!
Köd, homály volt ugyis az életem,
Derítsd reám hát az éjszakát,
Hadd hajtsam le elesüggedt fejemet
Ez utolsó édes reménnyel:
Majd ha virradatra szól a kakas,
Felkelek meggyógyult lélekkel.

Mint vén asszony...

Mint vén asszony száz esztendős fazeka,
Össze vissza van ez a föld drótozva;
Szerencse, hogy a Mars lakók nem látják,
Drótos testét kigúnyolnák, csúfolnák.

Az emberek felszakították a gyomrát,
Vandáll kézzel már a belét húzogják,
Tudom, hogy nem hitte volna ezt régen,
Hogy megérje vénségére e szégyen.

Régen forog már keserü levében,
Sok bűnt, mocskot beszívott a testébe;
Ez a sok bűn olyan teher már rajta:
Szét vetné, ha meg nem volna drótozva!

Meghalni...

Meghalni vágytam — és ime
  Beteg vagyok!
Jó ideje, hogy nem élek,
  Sem nem halok.
Ágyban fekve nehéz lázba
  Azt óhajtom:
Ne halnék meg, lenne ujra
  Gyógyulásom.

Majd ha ismét lábra állok
  És a gondok
Körül vesznek, akkor ismét
  Halni vágyok.
Most azonban az Istentől
  Csak azt kérem,
Mit Ő akar, az történjen
  Mindég vélem.

Furcsa ..

Furcsa szerencse könyv,
Kaballa az élet,
Minden fordításnál
Ujjabbat mond néked.

Szeretnék...

Szeretnék élni egy rövid évet,
Abból a korból, amelyből többet
Soha nem lehet már nekem élnem,
Mivel én azt egyszer átal éltem.

De hová is tűnt el az az álom,
Melynek tértét hasztalanul várom,
Hiába néz, tekint vissza szemem,
Mivel már azt többé fel nem lelem.

Éjjeleken dér van már a fákon,
Fáj a szivem, mikor eztet látom,
Alighogy nyilt a virágzó tavasz:
Ime, a hirvasztó ősz váltja azt.

Ebbe csak bele tudok nyugodni,
De az a lelkemet nagyon sérti,
Hogy tavaszban dal s virágok helyett
Őszi idők kísérnek engemet.

Hiszen az időt, hogyha tél váltja,
Ujra ébred virágos tavaszra,
De ha nekem szemem le kell zárnom:
Nem ébredek... csak a másvilágon!

Egy tárgyalásról

Fel idézték Barna Pétert
  A nagy törvényszékre,
A mult héten hívást kapott
  Pecsétes levélben.
Mivel a gróf, — ki szomszédja,
  Azzal gyanusítja,
Hogy egy tő fát elorozott
  Az ő birtokában.
A gyanúja onnan eredt,
  Mivel a csősz éppen
Tetten érte Barna Pétert
  Ott a fa tövében.
Mikor eljött a kívánt nap,
  Barna jelentkezett,
A megszokott mosolyával,
  Mint aki bűnt nem tett.
Közre fogják szegény Barnát
  Mindjárt a törvényen,
Keresztkérdés alá veszik,
  Hogy zavarba essen,
S ha tagadni merészelne,
  Meg lehessen fogni,
A bíró a gróf javára
  Igyekszik dolgozni.
A gróf nagy ur! ő nincs jelen,
  Csak a tiszttartója,
Olyan ember, kinek máshoz
  Kevés a mosolya.
A felperes itt a vádat
  Elregéli ismét,

Egy kis irnok jegyzőkönyvbe
Fel is írja tüstént.
Majd Barnára került a sor,
Ki hogy magát védte,
Megváltozott a bírónak
Szigoru nézése.
Irult pirult, zavarba jött,
Rosszul érzé magát,
Elitélné is, meg nem is
Az alperest, Barnát.
Igaz, hogy a bűn világos,
Mi homály sem fedi,
De a mentség hozzá képest
Valóban mesteri.
"Becsületben őszültem meg",
Igy kezdte el Barna,
Sohsem vettem idáig részt
Törvényes dolgokban.
Most, hogy törvény előtt állok
Oka nem én vagyok,
Egyetlen fiam halála
Ami ide hozott.
Igen! fiam volt, kit az Ég
Vénségemre nekem
Adott, mint Izsákot adta
Ábrahámnak régen.
Örömem határtalan volt,
De nem soká tartott,
Mivel az Ég tettét bánva
Elhivta fiamat.
És én akkor vittem véghez
E bűntényt, ez orzást,
Fiam sírjára keresztnek
Szántam én ezt a fát.

Szándékomat véghez vittem,
El sem tagadhatnám,
A tölgy, amelyet elloptam,
Ott van fiam sírján.
Én bűnömet elismerem,
A gróf ma szegényebb...
De mi az ő vesztesége
Az enyémhez képest,
Neki e vékony fa helyett
Rengetegek állnak,
De én egyetlen fiamat
Adtam a halálnak.
Bíró ur! mielőtt ítél,
Nézze össze a kárt,
Szólt Barna s bírái előtt
Rendíthetetlen állt.
A bírák össze tekintnek
Az eszmecsere foly,
Néha majdnem Barnára dől,
De ismét megfordul.
A Corpus Jurist mellőzve
A vádlott ügye nyert,
A gróf, bár károsult levén,
Elvesztette a pert.

Nyughatatlan...

Nyughatatlan lett bennem a lélek,
Szerelemtől, ábrándoktól égek,
Keblemben rég dühöng, vadul a láng,
Szivem szúrja egy millió fullánk.

Oh! reménytelen szerelem lángja,
Leikem tüzed már nem soká bántja,
Gyertyám fogytán, elalszik a kanóc:
Szigetet ér a fuldokló matróz.

A varázslatot...

A varázslatot mindég utáltam,
Sohsem hittem a babonában,
Csodálatos! hogy egyszer mégis
Mindezek dacára megjártam.

Egy titkos erő vett rajtam erőt,
Melyhez hasonlót nem éreztem,
Babona volt-e? varázslat volt-e?
Egy leányba szerelmes lettem!

Árva leány.

Árva leány sir a temetőbe,
Édes atyját tegnap tették földbe;
Ott kesereg, zokog a sírjánál
Árva leány! szegény árva leány!

Édes atyját siratja oly nagyon,
Kit befedett az a kicsiny halom;
Melynél nincsen szomorítóbb látvány
Árva leány! szegény árva leány!

Néma a táj, néma a temető,
Nem suttog ott más, csupán a szellő;
És ő zokog, friss sir mellett állván:
Árva leány! szegény árva leány!

Fekete gyászruha fedi testét,
Könny borítja arcát s a két szemét;
Ami lefoly halvány halántékán:
Árva leány! szegény árva leány!

Imádkozni leborul a földre,
S im két angyal ott terem mellette,
Felemelik a lányt, vigasztalván:
Árva leány! szegény árva leány!

Tévelyedve...

Tévelyedve követted ösvényed,
Ott fedezett tégedet fel szivem,
Már már egészen elveszted utad,
Amikor én eléd kerültem

És én — miként a Teremtő régen,
Előtted a fényt a sötétségtől
Elválasztám, — hogy fogalmad legyen
A reményről és a szeretetről.

Szeretnék...

Szeretnék a csillagokban lakni,
Veled együtt e földet elhagyni,
Hol közelebb volnánk az Istenhez,
Messzebb lennénk a rossz emberekhez.

Hol a szentek szomszédunk lennének,
Az angyalok mind falunk beliek,
S velük együtt, angyalom szép szentem,
Dícsérnénk a Teremtőt az égben.

Nem volt az mese...

Nem volt az mese, hogy az angyalok
Egykor rég a földön jártak
És Istennek szent akaratából
Emberekkel társalogtak.

Most sem ritka az ilyen esemény,
Bár csoda számba nem veszik,
Vannak angyalok most is közöttünk,
Kik önszántokból laknak itt.

A jó szivü nők [illegible]d mind angyalok;
Férfiak őrangyalai,
Kiknek szavok, tettök megmutatja,
Miként lehet idvezülni.

Nekem is van ilyen angyalom egy,
Aki értem imádkozik,
Akinek lelkem köszönheti ha
E földön el nem kárhozik.

Bájos védangyalom! te szép gyermek,
Maradj! maradj! soká velem,
Azt az időt, mikor nem láthatlak:
Ne ismerjem! ne ismerjem!

Én évekig...

Én évekig kísértem
Azt a szép csillagot,
Amely a te szemedből
Én felém ragyogott.
Szivembe ragyogott,
Most is ott a fénye,
Magammal is viszem
Le a sír ölébe!

Menj ki...

Menj ki a szabadba
Szép csillagos éjjel,
Amikor csillagok
Ragyognak fent széjjel.

És amit mesélnek
Neked a csillagok,
Hallgasd meg és abból
Megtudod ki vagyok.

Mi az ember?...

Mi az ember?
Az Istenség
Porba hullott töredéke,
Ördögöknek,
Angyaloknak,
Össze futott keveréke.

Kiért dobog e sziv...

Kiért dobog e sziv?
Kiért ver e kebel?
Ennyi fájdalommal,
Ennyi szenvedéssel.
Az, aki szeretett,
Lelkemet imádta,
Fent lakik már régen,
A szép mennyországban.
Az, ki megértette
Az én nagy lelkemet,
Fönt tesz szolgálatot
Az Ur trónja mellett.
Óh sziv! mért dobogsz hát?
Kebel mért epedel?
Te ismét álmodtál
Boldog szerelemmel.
Boldogságot remélsz
E hitvány földtekén,
Ahol nincs szeretet,
Nincs hit, nincsen remény!
Sziv! szünj meg dobogni,
Kebel! ne érzelegj!
Nincsen itt már remény!
Nincs hit! nincs szeretet!

Tudod-e?...

Tudod-e, hogy micsoda az élet?
Hallgass reám, megértetem véled,
Hogy fogalmat alkothassál róla,
Mielőtt lelkem lelkedhez forrna.

Ez az élet, ez egy ócska malom,
Amely mint egy düledező várrom,
Remegteti a testet, a lelket,
Mindég aláomlással fenyeget.

Ez az élet egy viharos tenger,
Rajta hitvány csolnakkal az ember.
Addig evez s a szél hányja veti,
Amig csolnakostól-el nem nyeli.

Ez az élet egy hosszu országut,
Mélyen ki-ki a boldogsághoz jut,
Ha a próbát kiállja az úton,
Öröm várja ott a túlvilágon.

Egy embernek unalmassá válik
Az utazás s lába is sikamlik;
Kettő előtt síksággá lesz a hegy,
A haladás mindjárt könnyebben megy.

De ha csak egy indul el magába,
Minden akadály feltartóztatja,
Fennakad ott, hol kettő elmegyen,
Gyere tehát, induljunk el ketten.

Kint voltunk...

Kint voltunk a temetőbe
Utoljára, hogy láttalak,
Temetés volt, — eltemettük,
Beföldeltük az apádat.

Nem sok ideje mult ennek,
Hogy volt e szomoru eset,
S ime, mint menyasszonyomat
Már az oltárhoz vezetlek.

Ámbár ott van még a bánat,
Koszorúdnak virágába,
De szivedben a reménység
Virult teljes pompájában.

Én voltam az, ki e reményt
Beplántáltam a szivedbe,
Hogy a te árva lelkednek
Ne legyen több szenvedése.

A sugárzó...

A sugárzó napnál
Szebben, fényesebben,
Hirdeti az Isten
Szeretetét itt lent.
Hogy hozzánk is szállott
Egy szikra Ő tőle,
Egy piciny eleven,
Meztelen emberke.
Arany a nézése,
Gyémánt a mosolya,
Hitünk, reménységünk
Áldott szimbóluma.

Örök tavaszról...

Örök tavaszról én csak álmodtam,
Hogy teljesüljön, nem hittem,
Hiszen a költő annyi mindenről
Álmodik, mi nem volt, — nincsen.

Íme, most látom, hogy ez nem mese,
Az örök tavasz létezik,
Aki jöttét rendíthetlen várja,
Hitében az nem csalódik.

Az örök tavaszt te hoztad nekem,
Te hoztad! bájos leányka,
Midőn koszorúval beléptél
Az én szerény hajlékomba.

Azóta itt virágok nyillnak,
A madár dal meg nem szünik,
A nap nem száll, az ég be nem borul,
Felleguek híre sincsen itt.

De a legszebb hely, — a paradicsom,
Az itt van bent a szivemben,
Ott, hol te trónolsz, életemnek
Tavaszt hozó szép tündére.

Tapasztalat...

Tapasztalat, te dúsgazdag bánya,
A te méhed lelkem régen ássa,
Elcsigáztad testemet, lelkemet,
Mig méhedben találtam egy kincset.

Igaz, hogy ezt nem fogja a rozsda,
Bárhol tartom, lopó el nem lopja,
Semmiképpen tőlem el nem veszhet,
Mert ez a kincs maga a szeretet.

Holnap...

Holnap jön fel az a szép nap,
Amilyen még nem jött reád,
Holnap fog oltárhoz vinni,
Akit szived, lelked imád.

És nekem ez szintén nagy lesz,
Te teszed ezt nekem nagygyá,
Menyasszonyi koszorúddal
Teszed nekem aranyossá.

Ah! mért nem vagyok Józsué!
Hogy a napot megállítnám,
Azt a napot, a holnapit,
Egy századra hosszabbítnám.

Helyezd el ...

Helyezd el jó helyre eme leveleket,
Amit szerelmesen írogatok neked,
Számon kérem tőled mindet majd egy napon,
Mikor feleségem leszel, kis angyalom.

Ha pedig nem lehetsz azzá, arra kérlek:
Dobd a kandallóba, úgy vess neki véget.
Levél, amely előtt a szív ki nem nyílik,
— Hamuba aludjon az ítélet napig.

Ma holnap .

Ma holnap itt lesz a kezed a kezemben,
Ma holnap megkérdi a pap, hogy szeretsz-e?
E mondod-e neki, mit szivedben érzel,
Mit nekem elmondtál százszor, százezerszer.

Ma-holnap itt lesz már kezed a kezemben,
Ma holnap koszorút tesznek a fejedre,
Szerelemittasan borulsz a vállamra:
Szivem szép szerelme, lelkem ideálja!

Ne mond! ne mond!.

Ne mond! ne mond! hogy olcsó vagy nekem,
Hogy érted mit sem áldozok
Hogy fáradság nélkül leszel enyém,
Hogy magad csak ide dobod.

Igaz, hogy vajmi dús kelengyét
Nem tudtam még neked venni,
Hogy jegy gyűrűnket a szikla,
Mélyen a bányába fedi.

Óh! csak hadd el a drága ruhákat,
Engedj el te minden ékszert,
Istenemre! — hogy menyasszonyt soha
Ilyesmi boldoggá nem tett.

Öltöztethetnélek én bársonyba,
Aranyat szórhatnék reád,
De miért? mikor az én szivemnek
Ez gyönyört nem mutat, nem ád!

A kar, amelylyel engemet ölelsz,
Legyen tiszta az ékszertől,
Csókot adó eper ajkad szinte
Hazugságtól, hízelgéstől.

Ne mond! ne mond! hogy olcsó vagy nekem,
Én lelkemet adtam érted,
Szivem a ziveddel összeforrva
Együtt vívják meg az eget.

A kivándorló.

Tegnap még vidoran, bánat nélkül járt-kelt,
Ma reggel magának már nyugalmat nem lelt,
Tegnap még dalolt is, ámbár szomoru dalt,
Ma ajakáról még a beszéd is kihalt.
Tegnap még a mosoly ifjúság rózsája
Árnyalt napbarnított, férfias arcára,
Ma nincs rózsa, mosoly, — egy rövid éjj után,
Eltüntek mint kámfor s a helyük halovány.

Mint mikor a lélek elhagyja a testet,
A mosoly, pír, ige vele útra kelnek,
Elhagyják hütlenül ama régi sátrat,
Melyben annyi eszme küzködött és fáradt.
Igy fosztá meg őt is egy éjjeli álom
Mindentől, amelynek alapja nyugalom,
Tegnap még nejére mosolyogni tudott,
Ma szemében könny ül, néma mint egy halott.

Az élet viharja zúgott végig keblén,
Minden reménységét magalá temetvén,
Vagyona roncsait nyelte el a hullám,
Most lelke sülyedez elroncsolt sajkáján.
Ő maga hadd veszne, nyelnék el a habok,
De a kedves család, melyért szive sajog,
A hű nő, a gyermek, ezek akikért kell
Harcolni mindvégig tűzzel, vízzel, vésszel.

Kedves feleségem! — ez a szó amelyet
Ugy vél, hogy nem fogja sérteni a nyelvet,
Ezt veszi tehát rá, de nyelve elakad.
Mert gondolatjához nem talál szavakat.
Mi most szivét nyomja, ama mentő eszköz,
Melynek megvallása nem vezet örömhöz,
De ezt kell követni, mert az egyedüli,
Nincs tehetségében mását választani

Felesége rá néz, mint a hold a napra,
Ha este utolsó sugarait szórja,
Kit, mivel sugarát tékozlón lövelte,
Haragjában az ég befolyt a tengerbe.
Ilyenkor ha látja a hold ezt az égről,
A részvét könnyei hullanak szeméből.
Igy néz ő reá is a megszólított nő
Búsan, összetörten, mint letarolt szőllő

Ne félj! – szólt – mit mondok, nem maga a halál,
Egy kicsit hosszabb út, borzasztóbb is annál,
Amely megment minket szégyentől, bukástól,
Mely bekövetkezik, fájdalom nincs távol.
Az este utolsó reményem bukott meg,
Amely felett lelkem majd kétségbe esett.
De ma reggel lelkem végerőlködése
Utat lelt egy biztos, szilárd menekvésre.

Mert ha ez sikerül, jogunk lesz remélni,
Hogy éltünk alkonya jobbra fog derülni.
Az asszony nem szólott, csupán csak annyit tett,
Szeméről letörölt egy csillámló könnyet,
Melyet bizonyára nem a kiváncsiság
Vonzott, hogy megnézze, mint áll kint a világ,
Inkább egy megtört sziv hollójaként gördül
Elő az ilyen nedv, síró szempár mögül.

A férj megértette neje tekintetét,
Annak felkorbácsolt nagy sziv szenvedését,
És szólt: egy dologra határoztam magam,
Tegnap egész napon ezzel foglalkoztam
Úgy fáj a szivemnek, hogy meg kell mondanom,
Hogy nekem e helyről el kell vándorolnom.
Még egy rövid hónap e hely, mely hajlékunk,
Ez az ősi porta, többé nem sajátunk.

Itt eszébe jutott a multak emléke,
Az ősi nemzőtől minden nemzetsége,
Ő lett már családja legaljasabbika,
Ki elfecserelé, mit apja rá hagyva.
Ki immár az összeomló romok közül
Denevér módjára menekülni készül.
El hagyni a tájat, ahol az ősei
Éltek, szerepeltek, mint falu bölcsei.

Kik a temetőnek mindenik részében
Pihennek már mohos akácfák tövében.
Neki, aki innen vándorolni készül,
Nem leend fejfája sem fából, sem kőből.
Nem lesz ki akácfát ültessen sírjára,
Talán még olyan sem, aki megsirassa.
Ezek fordultak meg agyában egyszerre,
Mint a kerék fordul a futó szekerbe.

Mig a gondolatok szétfutó szálai,
E mély kátyuból ki birták rántani,
És akkor eszményét ujra oda vitte,
Menekülésének egyetlen résére.

Végre elérkezett a búcsúzás napja,
Melyen utólszor süt itt a nap reája,
Családi ünnep volt ez a nap egészen,
Bűnbánattal, jajjal, sírással vegyesen.

Akkorra lett tűzve az indulás perce,
Amikor a napot lent a föld pereme
Eltakarja tőlünk az éj-szaka elien.
Hogy szép fényes arca meg ne sötétedjen.

Hosszu volt ez a nap neki fájdalmában,
De azért estére rövidnek találta.
Bejárta a kertet, megkérte a fákat,
Hogy eme tettéért ne haragudnának.
A fák levelei suttogtak csöndesen:
Eredj! maradj férfi, hordozzon az Isten.
Aztán könnybe lábadt szemekkel meg indult,
Egy pár lépés után a pázsitra borult.

Szemeit az égre emelte magasra,
Nyitotta ajakát édes, bús imára:
"Te! aki Ura vagy a nagy mindenségnek,
Aki vallod magad a teremtőjének,
Ki az embereknek utait vezérled,
Bocsáss meg én nekem, ha most lábom téved,
Amidőn elhagyni készülök eme hont,
Melyért szivem annyi keserü könnyet ont

Oh, fogd meg karomat, téged arra kérlek:
Vezess, mint hajdankor Lótot vezérelted.
Bűntől és mocsoktól Szent Lelked őrizzen,
Maradjak melletted élve, halva, — Ámen."

Megkönnyebbült szivvel állott a földről fel,
Kiönté fájdalmát szent gerjedelmével.
Övéi körében erős lett mint szikla,
Amely válni készül, ha dől a hegy orma.
Még egy kis légnyomás, parányi feszület:
Zuhan a mélységbe, zúzva kő a követ.

Szép tavaszi reggel, hogy a bánya sípolt,
Hősünk a dobogón állt a többivel sort,

Kik a föld méhében vájják a kőszenet,
Ezer veszélyek közt keresnek kenyeret.
Még jóformán föl sem tekintett az égre,
Levitték a mélység örök sötétjébe,
Alig hogy munkához fogott a bányában,
Egy kegyetlen kőtömb maga alá nyomta.

Reggel még vidáman, bánat nélkül járt-kelt,
Este a bányából holtan hozták már fel.
Tegnap még dalolt is, ámbár szomoru dalt,
Ma ajakáról már a beszéd is kihalt;
Tegnap még a mosoly, ifjú-ág rózsája
Áradt volt szénporos, halovány arcára.
Ma nincs rózsa, mosoly, egy rövid nap után,
Eltünt mint a kámfor, az arc véres csupán.
Mert mikor a lélek elhagyja a testet,
A mosoly, pír, ige vele utra kelnek.

— — — — — — — — — — —

Honnan a nap feljő, ott a messzeségben,
Levelet vár, csak vár, egy szőke menyecske,
A levele után addig addig számolt,
Míg egyszer felvette az özvegyi fátyolt.

Hatalmas...

Hatalmas iskola ez az élet,
Benne a sors a tanító mester;
A szeretet a tantárgy, amelyet
Megtanulni nem akar az ember.

Ezért sokszor a hatalmas mester
Elő veszi büntető vesszőjét,
Addig veri a szegény tanulót,
Mig meg nem tanulja a leckéjét.

Nem egy...

Nem egy csillag, se nem kettő
Bukott volt le már az égről;
A föld azért tovább forog:
Botlani emberi dolog!

Nem dicsekedhetek.

Nem dicsekedhetek
Égi erényekkel,
Mert csak olyan vagyok,
Mint a többi ember.

Ember, aki gyülöl,
Ember, aki szeret,
Ember, ki megbocsát,
Ember, aki feled.

El ne felejtsem...

El ne felejtsem mondani:
Ha meghalok,
A síromra semmi drágaságot
Ne rakjatok.
Hűségetek én érettem,
Ha leróni akarjátok,
Említsetek meg az Urnál,
Mikor imádkoztok,

Szerettem én ugy mindenkit,
Ahogy tudtam,
De hiába, csak legjobban
Önnön magam.
Életemet ha hátulról
Végig nézem,
Ugy találom, hogy nincs jogom,
Nincs érdemem.

Hová hová, égi madár?
Le, a földre szállok!
Mit csinálsz te lent a földön?
Szép fészket csinálok!

Vihar jár ott, kemény, erős,
Pusztító fergeteg,
Meglátod, hogy majd feldúlja,
Széthordja fészkedet.

Táplálékom nem találom
Itt fent az étherben,
Bármi érjen, muszáj nekem
Leszállni a földre.

Áldott...

Áldott jó ember volt ötödik Ferdinánd,
Egykori királyunk!
Bár szelídségének csep hasznát sem vette,
Mert népe reá unt.
Még halála előtt elvették a jogart
S a koronát tőle,
Mert népének ügyét, országának dolgát
Kutyába se vette!

Ha a diplomaták szörnyü ügygyel-bajjal
Elibe mehettek,
Ő flegmatikusan fogdosta a legyet,
Mig azok beszéltek.
Nem zavarta semmi s viszont őt sem tudta
Semmi megzavarni;
Azt tartotta: minden ugy van jól, ahogy van,
Ugy kell annak lenni.

Mig egyszer az öccse igy szólt hozzá: "bátyám!
A jogart add ide!"
És ő igy válaszolt: "itt van édes öcsém,
Bibelődj te vele."
Hanem annyit mondok, hogy nyakadra vigyázz
Ha felülsz a trónra,
Mert valami bolond le talália ütni
A fejedet róla!

A tőzsdés.

Szedett-vedett népség, szépen felöltözve,
Akik nyerészkednek a mások bőrére,
Megveszik a semmit, eladják a nincsent,
Megtréfálják sokszor a teremtő Istent.

A világ kenyere tarisznyájokban van,
Olaja és zsírja mind a korsójokban,
Olyan drágaságot tudnak kerekítni:
Milyent a biblia sem tud említeni.

Mielőtt elvetné szegény nép a magot,
Már ő a tőzsdén rá foglalót is adott:
Mielőtt megnőne gyökere és szára:
Az ő könyvében már kiszabva az ára.

Jégeső és vihar, hó, fagy, vagy szárazság,
Nem veszélyezteti az ő aratását.
Terem vagy nem terem, neki mindegyre megy,
Az ő kilátása mindég csak a legszebb.

Birvágy az élete, kincsszomj a világa,
Amit sohse látott, mindég azt árulja,
Akkor is suttogja, mikor hal megfele:
"Ki add többet érte, ki add többet érte!"

Bucsu a zenész élettől.

Zenész élet, vidám zenész élet!
El kell válnunk, Isten legyen véled!
Éltem utja olyan helyre ért el,
Ahova már te nem kisérhetel.

Te voltál az és az ifijuság,
Kik szivemet sokszor vigasztalák,
Mig az élet Golgotáját jártam,
Vigasz szóval jártatok utánnam.

Nehéz darab az élet dallama,
Az enyém meg dúrba volt kottázva.
Keresztekkel kellett bibelődnöm,
Volt benne bú sok, de kevés öröm.

Azt hittem, hogy vigasszal engemet
Mind a ketten a sirig kisértek,
De mint látom, másként volt megirva
A mi sorsunk fent a csillagokban.

Kevés öröm az, mibe részem volt,
Mig elértem az arany ifju kort,
De ennek is a nagyobbik részét
Te szerezted, áldjon érte az ég!

Isten veled! zenész élet, Isten!
Már ezután más vigasztal engem,
Szellemünk egy boldogabb ég alatt,
A siron tul ismét találkoznak!

Találkozunk! és ott majd elzengjük
A dalt, melyre itt rá nem mehettünk,
Zengjük örökkévalóságon át
A szabadság s szeretet dalamát!

Az én vallásom.

Hiszek az Istenben! bolond ki nem akar
  Ő benne sem hinni,
Mert bizonnyal mondom, hogy ezt elébb-utóbb
  Megfogja siratni!

Hiszek a Krisztusban! bolond lennék, hogyha
  Nem hinnék Ő benne,
Aki e világot vérén váltotta meg,
  Mert nagyon szerette.

Hiszem a Szent Lelket, mert boldog ki hiszen
  A Szet háromságban,
Mert az hamarább jut, hamarább érkezik
  Isten országába.

Hiszem, hogy testvérek vagyunk mindannyian
  Az összes emberek!
A római pápa ép olyan testvérem,
  Mint a néger gyerek.

Hiszek, hiszek, hiszek a szent szeretetben,
  Ki az üdvöt adja,
Ez az én vallásom, mert a többi már csak
  Ennek a sallangja!

A sülyedö hajó.

Áll a hajó a tengeren, nem hallad előre.
Hasztalan van vitorlája szélnek feszítettve,
Hiába küzd a legénység a sülyedés ellen,
Enyeléssel fenyegeti őket a bősz elem.

Túl lett a hajónk terhelve! "szólt a kapitánya,
Ezert jutunk mindannyian hideg hullámsirba,
Fel mégegyszer jó gyermekek, hős szivü legények,
A hajóból minden terhet a vizre vessetek."

Nagy tisztítás megy a hajón, nagy felfordulás van,
Csak az élelmet hagyják a sülyedő hajóban.
Mire a megkönnyült hajó folyton emelkedik,
Majd bucsut mond a zátonynak s tovább vitorlázik.

II.

Ilyen hajó ez a világ! ilyen állapotja!
Ez is tul van már terhelve, ez vitte zátonyra,
Ott is vész el a zátonyon, ott fog tönkre menni,
Mig minket a bűnnek árja meg fog semmisítni.

Ne nézzük ezt közönyösen, vagy kétségbe esve,
Tisztítsuk meg a hajónkat, mert undok belseje,
Van ebben annyi felesleg lim-lom, súly, amelyet
Ha kidobunk, ami hajónk vigan tovább evez.

Itt mindjárt a katonaság! felszerelésével,
Egy más nagy sereg naplopó, dologtalan kézzel,
Akik a más zsírján hiznak, más kenyerén élnek,
A hajónkon ne engedjünk helyet ilyeneknek.

Fel, fel népek! ébredjetek a tisztogatásra,
Seres üveg, boros korsó, dohány, szivar tárca!
Dobjuk ki a nyilt tengerre a szenvedélyeket,
Igy ha meg tudjuk menteni puszta életünket.

Fáraó, Fáraó...

I.

Fáraó, Fáraó! Egyitom királya!
Ereszd el a népet, mert az Ur kivánja,
Mert ha ezt nem teszed, megfogod siratni,
Iszonyu tiz csapás fog téged sujtani.

Kell nekem a zsidó! nem engedhetem el!
Igy szólott Fáraó kevélységgel, gőggel.
Hogyha ők elmennek, kinek parancsolok?
Már az én népemet nem fogja a dolog.

II.

Mint Mózes megmondta, jöttek a csapások,
Jehova közzéjük el-el látogatott,
Fáraó megijedt, mikor a tizedik
Csapás elpusztítá népének ezerit.

Igy szólott Mózeshez: ez nem tréfa dolog,
Vigyed a zsidókat, legyél vele boldog.
Mert a te Istened igen erős Isten,
Akinél erősebb, hatalmasabb nincsen.

III.

Óh felséges urunk! hazánk nagy királya!
Ereszd el a népet a kivándorlásra,
Hadd keressen ki-ki magának kenyeret,
Ne hadd lustálkodni a sok munkás kezet.

Megszólal a király: ezt én nem tehetem,
Kiből áll ki akkor az én hadseregem!
Ha mind kivándorol, kire a sor esik,
Hatalmam alá száll, hirnevem megbukik.

De felség! szól a nép! minekünk kenyér kell,
Éhezvén nem tudunk bánni a fegyverrel,
Hazánk mostoha lett, kenyeret sem terem,
Hiába müveljük, elnyeli az elem.

Felfortyan a király, azért sem mégytek el,
Hütelenek vagytok, éhen vesszetek el!
Ujjabb rendeletet adat ki törvénybe,
Mely a szabadságot vasalta bilincsbe.

IV.

Látogatta Isten a szegény jó népet,
Addig látogatta, mig egyszer betévedt
A királyi várba, szép fényes szobába,
És esett a király súlyos nyavalyába.

A gégéjén olyan csomó keletkezett,
Amely semmi étket ott le nem eresztett.
Orvosok, doktorok sok mindent megtettek,
De eltávolítni onnan nem lehetett.

S igy történt, hogy végre halálra éhezve,
Vissza adta lelkét az Isten kezébe,
Aki igy fogadta, amikor átvette:
Rosz mértékkel mértél, roszat kaptál érte!

V.

Lent a másik király akart trónra lépni,
De a nép igy szólott: elég ebből ennyi.
Nem kell nekünk zsarnok, ki vérünket szivja!
Egy királyunk legyen, az Ur Isten maga!

A szentelt hantok.

Mi domborul az aradi síkon?
Mi emelte ott a földet feljebb?
Tán a mindég nyughatatlan ember,
Kebelébe kincseket keresett?
Vagy a természet szülte azt oda
Kedélyének végtelen kedvében..
Felkarolta a szél is eszméjét,
A hantokat nem hordta róla le

Így keletkezett e magas halom,
De nem! – hiszen más az eredete, –
Mást beszél róla a krónika,
Olyat suttog, mely nem dajka mese.
Róla beszél egy egész történet,
Amelynek az utolsó drámája
Itt ért véget az aradi síkon,
Szereplőit e halom takarja.

Kik nyugosznak eme hantok alatt?
Ismeritek e a tizenhármat?
Kik a honért nem csak élni mint hős,
De mint mártir, meghalni is tudtak.
Kicsavarták kezökből a fegyvert,
Zászlójokat foszlányokra tépték,
Azt a fegyvert, melylyel a Szabadság,
Egyenlőség ideáját védték.
Azt a zászlót tépték foszlányokra,
Mely meghajolni soha nem tudott,
Mit akkor is idegen kezekre
Árulói, Judás kéz juttatott.

Bűnesre verték a hősöket,
Közöttük volt nem egy hitves ferj és
Ki a haza elvesztésén kivül papa,
Hitvesét és gyermekét fájlalta.
Viszontlátni a hon hagyott hitvest,
Csókolni a hazátlan árvákat,
Óh! van-e sziv, ki ne óhajtaná
Lerombolni a börtön falakat.
Viszontlátni az elhagyott hitvest,
Ki reményét imába foglalja.
Férjéért száll éneke az égbe,
Érte esik minden sóhajtása

Nehéz szivvel dől le vánkosára,
Mig az álom kerülgeti szemét,
Elé tárja az élet megtörtént
Rémesebbnél rémesebb képeit.
S ha elalszik, ujra csak megjelen
Mint hazajáró lélek előtte
A várva várt férjnek titokzatos,
Hol harcias, hol mosolygós képe.
Végre jő a leghajmeresztőbb kép,
Férjét látja kötéllel nyakában,
Körülötte még nyolc ily áldozat
Felfüggesztve rút, gyilkos bitóra.
Gyönge szive az ifju hitvesnek
E fogódik e rémkép láttára,
Hol felébred, hol ismét elájul,
Eláll vére, szive dobbanása.
Majd felriad, szét néz a szobában
Gyertyájának halovány fényénél,
Meglátja a falon Krisztus képét
S Máriát, ki térdel a keresztnél.
Oda rohan az ódon kép elé,
Össze rogyik Jézus lábainál,

Ott sir, zokog, majd ismét elájul:
Mint korai letépett virágszál.

Mi domborul az aradi sikon?
Mi emelte ott a földet feljebb?
Tán a mindég nyughatatlan ember
Kebelében kincseket keresett?
Nem! hanem a Szabadságért küzdő
Bajnokokat temették el oda.
Tizenhárom hű fiának testét
Ringatja ott ölében a haza,
Mig fölöttük sir, zokog a szellő,
Áll a nemzet tétlen fájdalmában,
Mint Sámson, kit erejétől egykor
Megfosztott a hizelgő Délila.
Néha néha megmozdul izmai,
Próbálgatja elvesztett erejét,
De mint gyermek tehetetlenné lőn,
Ellenségei kiásák szemét.
Sir a nemzet világtalan szemmel,
Nem látja, hogy hová hull könnyei,
Kebléről a filiszteus sereg
Az utolsó ruhát is letépi.
Vak lett a hős, világtalan mint éjj,
Erőtelen, mint alvó csecsemő,
Fájdalmában mély álomba merült,
Ráborult a halotti szemfedő.

Idők mulva felébredt a vak hős,
Ujra megjött a szeme világa,
Feje fölött az eget dörögni
S a villámok cikkázását látta,
Ujra megjött a hős nagy ereje,
Talpra állt, mint Óriások Atyja,
Hogy kinzóira végbosszut hozzon,

Mint Sámson a filiszteusokra.
Mozdult a hős! szemével szét nézett:
Meglátta az aradi Golgotát,
Megdöbbent és aláesuklott ima,
Karja ölelt tizenhárom fejfát.
Ima rebbent el néma ajkáról,
Majd szemeit emelte az égre,
Honnan tizenhárom fényes csillag
Mosolygott le halovány képére.
Amig szemét égre függesztette,
Bele markolt a hősök hantjába,
A vértől áztatott göröngyöket
Kebelébe talizmánul zárta:
Fent az égről, mely már nem villámlott,
Számos csillag mosolygott a földre,
Majd megszólalt a nemzeti Himnusz
S felgördült az ég kékszin függönye.
A hős állott némán, mint egy szobor,
Majd hallotta csengeni fülébe:
Higyj! remélj! és bosszudat felejtsd el,
Él még fent a Magyarok Istene!

Ima a világbékeért.

Seregeknek hatalmas nagy Istene!
Leborulunk a zsámolyod elibe,
Összekulcsolt kézzel kérjük szent neved:
Gondviselő kezed rólunk le ne vedd!

Bár tudjuk, hogy a bűneink Te hozzád,
Mint hajdankor Ábel vére — felkiált.
Ne büntess meg ezek szerint, jó Atyánk!
Szent fiadért légy irgalmas mi hozzánk!

Változtasd meg a mi szivünk érzelmét,
Hogy lakozzon mi köztünk a békesség,
Egységes hit legyen köztünk Te benned!
Egy vallásunk! a Megváltó szeretet.

Mely nem vivja tűzzel vassal a jogát,
Elfelejti a sérelmet, — megbocsájt!
Ilyen szivvel áldj meg minket jó Atyánk!
Jőjjön el a Te országod mihozzánk!

A temetőben.

Apró, néma halmok
Sorba egymás mellett,
Némelyiknél egy fa,
Márvány, vagy kő-kereszt.

Mennyi édes ábránd
Van ide temetve,
Mily sok terv, számítás
Van itt elföldelve.

Pénz, vagyon, dicsőség,
Más emberi vágyak,
Itt lelnek magoknak
Örök nyugvó ágyat.

Vagy innen is kitör
A vágy majd mégegyszer,
Hogy leszámolhasson
A Teremtőjével.

Ki tudná a pályát,
Mit nektek kimértek,
Földben porló... égből
Lehullott Istenek.

Jámbor Magda.

Falu végen, kicsiny fehér házban,
Az anyjával lakott Jámbor Magda.
Kicsiny volt még, ugyszólván csemete,
Mikor édes apját elvesztette.

Édes apja egy szegény favágó
Volt, kit egyszer egy nehéz fatuskó
Maga alá nyomott az erdőben,
S ez is vitte ki a temetőbe.

A bölcsőből akkor nőtt ki Magda,
Mikor özvegy lett az édes anyja,
Ugy nőtt fel, mint erdőben a rózsa,
A jó Isten viselt gondot róla.

Jó szokása van az Ur Istennek,
Akit egyszer gondjaiba felvesz,
Arról meg nem felejtkezik többet,
Szerez neki sok vidám perceket.

Igaz, hogy nem volt hálátlan Magda,
Mert amióta az édes anyja
Megtanította volt imádkozni,
Nem szünt meg a jó Istent tisztelni.

Szüz Mária volt a példányképe,
Tantárgya a szentek szelidsége.
Akkor volt ő csak igazán boldog,
Ha ezekről felolvasni hallott.

Nagy inség volt az egész országban,
Sokan estek nagy nyomoruságba.
Nem hozta meg a föld a gyümölcsét,
Követ kapott az, aki kenyért kért.

Szomoru sors várt ekkor Magdára,
Mert az anyja sulyos nyavalyába
Esett, melyből nem is kelt többet fel,
Eltemették a haldokló őszszel.

Édes anyja megáldotta Magdát,
Mondta neki: ne sirassa anyját,
Ugy sem lesznek örökre elválva,
Találkoznak Isten országában.

Okos lány volt Magda, jól tudta azt,
Hogy meg kell halni, aki született.
És a halál nem olyan borzasztó,
Mint képzeli sok gyarló halandó.

Álomnak képzelte ő ezt csupán,
Olyan álomnak, amelyik után
Az ébredés oly boldog lesz, melyet
Földi ember soha nem képzelhet.

Angyaloknak ragyogó serege
Vezetik az ébredőt a mennybe,
Boldogságos szüz Mária pedig
Megcsókolja, ha elé vezetik.

És e csóknak csodás malasztjától
A bűnös lélek szive megtisztul.
Szárnya kinő, lelke hófehér lesz,
Bátran szállhat fel az Ur Istenhez.

Az Ur Isten pedig oly jó szivü,
Hogy a hozzá térőn megkönyörül,
Nem nézi, hogy mennyi volt a bűne,
Nevét jegyzi az élők könyvébe.

Hatalmas könyv ez az élet könyve,
Százmillió angyal van mellette,
Kik soha nem csinálnak egyebet:
Irnak, húznak, törölnek, jegyeznek.

Igy hitte ezt, igy tudta ezt Magda,
Nem ölődött, hogy meghalt az anyja.
Hanem megfogta a dolog végét,
Rendbe szedte a kis kertecskéjét.

A kis kertet mintha csak az Isten
Megáldotta volna különösen,
Mert ugy ontotta az Istenáldást:
Hogy megcsodálta, aki arra járt.

Jutott abból másnak is eledel,
Magának is maradt jó bőséggel,
Mert Magdának az a szokása volt,
Szegények közt alamizsnálkodott.

Az Istennek nincs olyan szegénye,
Akinél még szegényebb ne lenne,
Mert ezen a nyomorult csillagon,
Nyomorultnál nyomorultabb vagyon.

Magdánál is voltak szegényebbek,
Akikkel ő számtalanszor jól tett,
A szegények hozzá folyamodtak,
A koldusok nála szállásoltak.

A vármegye összes szegénysége,
Magdát, mint egy szentet ugy tisztelte,
Ugy is élt ő, mint egy tiszta lélek,
Áldva emlegették a szegények.

Történt egyszer, mikor imádkozott,
Az Istenhez ekként fohászkodott:
Adna neki sok pénzt, kincset, melyet
Kiosztana ő a szegényeknek.

Nem lenne több szegény, szükölködő,
Az aranyból mindnek osztana ő,
Ki örömet még soha nem látott,
Megizlelhetné a boldogságot.

Olyan buzgón imádkozott Magda,
Hogy megjelent az Isten angyala
Előtte és igy szólította meg:
Jámbor gyermek! Ismersz-e engemet?

Én az égnek egy angyala vagyok,
Az Ur elé imákat szállítok,
Régtől fogva ez a mesterségem,
Mert az Urtól vettem ezt a tisztem.

Az Isten kegyelme van teveled,
Mert sok imát szállítottam el tőled,
Mit elmondtál, egy sem maradt itt lent,
Mind kedvesen vette az Ur Isten.

De az imént olyat kértél, melyet
Egy angyal az Ur elé nem vihet.
Mert olyan van benne, amely miatt
Oly sok lelket ért már a kárhozat.

Az arany a Sátánnak fegyvere,
Emberek közt szörnyen pusztít vele.
Az alvilág számtalan hajléka,
Emiatt van zsúfoltig megrakva.

Imád előtt bezárult a mennybolt,
Légy te szegény, mert Krisztus is az
Bár övé volt minden a nap alatt, [volt,
Halála napjáig szegény maradt.

Megihlette Magdát e jelenet,
Ugyhogy két nap s két éjjel nem evett,
Csak kesergett, búsongott magába,
Hogy vetemedhetett ily imára.

Mikor a bánat miatt elgyengült,
A templomba áldozáshoz készült,
Ismét megjelent az Ur angyala,
Biztatólag imigy szólította:

"Jámbor Magda ne sirj, ne keseregj!
Oly hírt hozok, amely neked kedvez.
Meghallotta Isten imádságod,
Teljesülni fog a kivánságod.

Nagy kincset ad neked Isten, Magda!
Betegeknek leszel gyógyítója,
Aki hittel közeledik hozzád,
Meggyógyítod annak nyavalyáját.

Hogy hallotta Magda e beszédet,
Örömében sirt is, meg örvendett,
Majd Istenhez küldött forró imát,
Ki felismerte tiszta szándékát.

Telt az idő, hordozta szerte-szét
A hír Magda jó nevét, jó hírét.
Voltak sokan, kik hittek Magdának,
Talán többen, kik mondták csalónak.

A hívő betegért imádkozott
És az tőle gyógyultan távozott,
De aki nem hitt gyógyerejébe,
Betegebben távozott el tőle.

Történt egy nap, hogy egy fényes hintó
Messze, valami városba való
Érkezett a Magda udvarára
S róla egy ur imigy kiabála:

Gyer elő te híres tudós asszony!
Hogyha tudod, gyógyísd meg a lábom,
Ha látom, hogy mesterséged érted,
Tizezer pénzt nem sajnálok tőled.

"Messze földet bejártam már vele,
De nem használt az orvosok keze,
Oly jó híred hallottam, hogy hozzád
Ide jöttem, hátha meggyógyítnád."

Magda majd elsülyedt e beszédtől,
Mert tudta, hogy a hitetlenségtől
Meggyógyítani eztet nem lehet,
Igy szólott hát az urhoz egyenest:

"Nem tudok én gyógyítni jó uram,
A gyógyerő fent az Istennél van,
Én csak imádkozni szoktam érte,
Aki hiszen, az nyerénd belőle."

Felfortyant az ur eme beszédre:
"Mért is figyeltem a csőcselékre,
Tudhattam volna azt, hogy babona,
Hókusz pókusz ez a história."

Magda még így szólt hozzá szeliden:
"Ne legyen az ur olyan hirtelen,"
Imádkozni fogok mindjárt érte,
Gyógyuljon meg a lelke, a teste.

Mert a lelke betegebb mint lába,
A hitetlenség kórsága bántja
De az ur nem ügyelt a beszédre,
Kocsisával hajtatott sebtében.

Magda nagyon sajnálta az urat,
Ki egy csep hajlandóságot sem mutat
Arra, hogy az Istent megismerje,
Pedig lábán van már a keresztje.

Imát küldött érte fel az égbe,
Hogy gyógyuljon meg lelke és teste.
Szálljon reá a mennyből a gyógyerő,
Ne legyen hitetlen, hanem hívő.

És mi történt? három nap sem mult el,
Visszafordult az ur nagy örömmel,
Fünek fának ujságolta, hogy a
Könyörgéstől meggyógyult a lába.

Magdának egy zacskó pénzt adott át
Ily szavakkal, hogy viselje gondját,
Mert ő rajta ez csak teher lenne,
Ha be nem válthatná, mit igére.

Majd együtt adtak hálát Istennek,
Ki nem tekinti a hitetlennek
A tenger fövényénél több vétkét,
Éppé tette mind lelkét, mind testét.

Amely pénzt kapott az urtól Magda,
Építtetett egy nagy házat rajta,
Jövevények, meggyógyult betegek,
Ott találtak sokan menedéket.

Évről-évre többre szaporodtak
Akik hittek, akik meggyógyultak.
Nő a Magda kis kolóniája:
A hit és a szeretet országa!

Lemondás

Sors! foglald el ezt a birodalmat,
Nem küzdök már, megadom magamat,
Tied lett az utolsó győzelem,
Ime itt van, vedd át a fegyverem.

Vágyódtam a szépségért oly régen,
Hiu bolond valék, — beismerem.
Ami olyan mulandó valami,
Nem érdemes azért esengeni.

Küzdöttem a vagyonért oly sokat,
Mint sok ló, mely igában megrokkadt,
Kemény tusát vivtam, de elértem,
Hogy megvan mindennap a kenyerem.

Vágyódtam sokat bölcsesség után,
Erre sarkalt vallás és tudomány,
Forrásából merítettem inni,
De szomjomat ez sem oltotta ki.

A szép, a dús, a bölcs csak az, aki:
Elsajátította — lemondani!
Üdv, boldogság van a megadásban,
Sokkal nagyobb, mint az imádságban.

Lemondok hát mindenről, hogy mindent
Megnyerhessek, — mi dőreségtől ment.
Visszavehetsz sors mindent éntőlem:
Csak a lemondást hagyd meg énnekem.

Jóbb.

Jóbb, a nagy szenvedő,
Kinos gyötrelmében
Elhagyatottan igy
Kiált fel az égre:

Teremtő nagy Isten!
Aki hűségedet
Bizonyítod, mikor
A kínt ránk ereszted.

Ha feledünk téged
És eltölt a gyönyör,
Ránk nehezül kezed
S bennünket meggyötör.

Tekintsd gyarlóságom, emberi voltomat,
Gyógyítani engem, küld el angyalodat.

Im tárul az ajtó s
Idegen közeleg,
Isten angyala, vagy
Ki lehet e közeg.

Gyógyulást hoz e, vagy
Ujabb szenvedést, kínt:
A beteg ágyáról
Szinte félve tekint.

Gyógyulást, gyötrelmet
Nem hoz a jövevény,
Ő maga is koldus,
Beteg, reszket szegény!

Alamizsnát kérve
Tárja béna karját,
Mire a Jóbb szivét
A részvét járja át.

Jóbb megilletődve
Sebeibe markol,
Ámbár fájdalmában
Hangosan feljajdul.

Sebéből nyujt oda
A kéregetőnek,
Egyebem nincs nekem,
Jó szivvel vedd el ezt.

Megcsillant a szeme
A szegény koldusnak,
Mert imé a sebek
Arannyá válottak.

És amig a koldus nyer ily alamizsnát,
Gyógyuló félben Jóbb, Istennek ad hálát.
Isteni erőtől a hajlék betelik,
Jóbb, a nagy szenvedő, könnyebben lélekzik!

Ha megéri ez a föld, hogy nem lessz szegény ember rajta, akkor megéri azt is, hogy nem lessz egy igaz fia sem.

* * *

A nő megbódul a szerelemtől; a nő megbódul az italtól; ittassá lessz a szerelemtől, részeg a bosszuvágytól.

* * *

[redacted]

* * *

Sokszor mikor legtöbbet veszítünk, akkor tapsolunk legjobban győzelmünknek.

* * *

Minden boldogságnak kútfeje a lélek, s az ebből kifolyó szeplőtlen érzelmek.